

BACK
TO
THE
FUTURE
ROMANIAN DESIGN
AT A CROSSROADS

A Commemorative Project for architect Ion Popa

ROMANIAN DESIGN AT A CROSSROADS

BACK TO THE FUTURE

BACK
TO
THE
FUTURE
DESIGN ROMÂNESC
LA INTERSECȚIE

Un proiect comemorativ arhitect Ion Popa

**BACK
TO
THE
FUTURE**

DESIGN ROMÂNESC
LA INTERSECȚIE

Un proiect comemorativ arhitect Ion Popa

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
POPA, DELIA

Back to the future - Design românesc la intersecție : un proiect comemorativ arhitect Ion Popa / Delia Popa. - București : Editura U.N.A.R.T.E., 2020
ISBN 978-606-720-137-6

BACK
TO
THE
FUTURE

ROMANIAN DESIGN
AT A CROSSROADS

A Commemorative Project for architect Ion Popa





C U P R I N S

TABLE OF CONTENTS

CUVÂNT ÎNAINTE	9
FOREWORD	11
DELIA POPA	
CONTRIBUȚIA ARH. ION POPA LA EDUCAȚIA ȘI PRACTICA DE DESIGN ÎN ROMÂNIA SOCIALISTĂ (1972-1990)	15
<i>THE CONTRIBUTION OF THE ARCHITECT ION POPA TO THE DESIGN EDUCATION AND PRACTICE IN SOCIALIST ROMANIA (1972-1990)</i>	37
MIRELA DUCULESCU	
EXPOZIȚIA	49
<i>THE EXHIBITION</i>	52
THE MAKING OF AL EXPOZIȚIEI	55
<i>THE MAKING OF THE EXHIBITION</i>	60
VANDA MARIA STURDZA	
SIMPOZIONUL	79
<i>THE SYMPOSIUM</i>	80
REFLECȚII ASUPRA ATITUDINILOR SPRE DESIGN	83
<i>REFLECTIONS ON ATTITUDES TOWARDS DESIGN</i>	88
CONSTANTIN FLONDOR	
ȘCOALA DE VARĂ	91
<i>THE SUMMER SCHOOL</i>	93
IMAGINI DIN PROIECTE	101
<i>IMAGES FROM PROJECTS</i>	101
CRONOLOGIE	113
<i>CHRONOLOGY</i>	118

CUVÂNT ÎNAINTE

FOREWORD

DELIA POPA

Ideea acestui proiect a apărut în primul rând din necesitatea emoțională de a nu lăsa să dispară complet o persoană atât de importantă din viața mea, tatăl meu, arhitectul Ion Popa, pe care l-am pierdut la vârsta de 10 ani. În al doilea rând, faptul că am copilărit într-o atmosferă în care arta, arhitectura și designul ocupau un loc important m-a făcut să îmi pun întrebări privind ambientul diferit de ceea ce vedeam în jur. Am înțeles că toate acestea erau motivate de noțiunea de design, de care tatăl meu își legase preocupările și scopul activităților sale.

Când am crescut, am devenit artistă vizuală și datorită faptului că tatăl meu m-a considerat artistă încă de la începutul școlii primare, când începusem să desenez constant. Mai departe, deși nu am optat pentru design ca profesie, am considerat ca fiind “normale” interacțiuni între varii profesii, echipe interdisciplinare și cercetare transdisciplinară. Apoi am aflat că acestea nu erau și încă nu sunt o practică “normală”, ci o calitate a familiei din care proveneam.

După o lungă documentare pentru acest proiect, deși existau relativ puține informații din perioada respectivă și puține arhive la care puteam apela, prin intermediul unor interviuri cu foști colegi sau studenți, s-a conturat posibilitatea recuperării lui ca una din personalitățile din perioada de pionierat a designului și a învățământului de design bucureștean, anul 2020 fiind anul comemorativ al celor 30 ani de la dispariția sa.

Așadar, printr-o serie de gesturi, pe care eu le consider performative, am încercat să stabilesc corespondențe cu proiecte ale tatălui meu, către modul lui de a interacționa cu lumea și către rezolvarea de probleme prin instrumente tipice designului. Un astfel de gest performativ a fost conceperea unei școli de vară în care studenți la diferite discipline aveau să colaboreze pentru a crea un produs necesar pentru copiii din mediul rural al României și anume o interfață mai prietenoasă pentru conținutul pedagogic școlar: jocul educațional.

Acest concept a fost inspirat de proiectul *Designul televizoarelor portabile* de la Institutul de Arhitectură “Ion Mincu” din 1976-1977, inițiat de Studio DA, al cărui membru fondator era și tata, și care răspundea problemelor de adaptare a produselor industriale românești la o concurență internațională prin interacțiunea între studenți la patru facultăți și colaborarea cu o întreprindere.

De asemenea, un alt punct de pornire pentru școala de vară a fost un proiect de avangardă, consider eu, coordonat de tatăl meu în calitate de

lector la Institutul de Arte Plastice din București, lucrarea de diplomă numită *Jocul, alt mijloc de comunicare*. Este vorba despre proiectul lui Mihai Nazarie, Dan Velescu și Radu Vișan prin care aceștia formulau 10 jocuri cu diferite posibilități de interacțiune între jucători, inclusiv aceea în care jucătorii inventau ei înșiși un joc.

De altfel, Radu Vișan este cel care a avut ideea pentru un proiect comemorativ Ion Popa, în urma expoziției *50 Design UNArte. O istorie vizuală a școlii de la București (1969-2019)* de la Muzeul Național de Artă al României și a fost consultant în acest proiect, fapt pentru care îi sunt foarte recunoscătoare.

Doresc să îmi exprim recunoștința pentru toți cei care s-au implicat în această aventură, fie prin împărtășirea unor materiale de arhivă, fie prin menționarea unor nume de studenți ai lui Ion Popa cu care am încercat apoi să intru în contact, fie prin sprijinul lor necondiționat în organizarea evenimentelor, cum ne-a fost oferit de arhitecta Ileana Tureanu, președinta Uniunii Arhitecților din România.

Îmi manifest speranța în faptul că, în urma acestui proiect și a altora ce vor urma, activitățile de pionierat în design ale tatălui meu vor deveni cunoscute noilor generații de designeri, artiști, arhitecți și altor profesioniști, și, de asemenea, își vor găsi locul binemeritat în istoria designului românesc.

Delia Popa
Octombrie 2020
București

The idea of this project primarily occurred from the emotional necessity to not completely let go of such an important person in my life, my father, the architect Ion Popa, whom I lost at the age of 10. Secondly, the fact that I grew up in an atmosphere where art, architecture and design occupied a significant place made me wonder about the environment that was different from what I saw around me. I understood that all this was motivated by the notion of design, to which my father had linked his pursuits and the purpose of his activities.

As I grew up, I became a visual artist also due to the fact that my father saw me as an artist from the beginning of primary school, when I started drawing quite a lot. Furthermore, although I did not opt for design as a profession, I considered interactions between various professions, interdisciplinary teams and research across disciplines as “normal”. Then I found out that these were not and still are not a “normal” practice, but a quality of the family I came from.

After extensive research for this project, although there was relatively few information from that period and few archives that I could use, through interviews with former colleagues or students, the possibility arose to recover him as one of the personalities of the pioneering period of design and of Bucharest design education, the year 2020 being the commemorative year of 30 years since his demise.

Therefore, through a series of gestures, which I consider performative, I tried to establish associations with my father’s projects, towards his manner of interacting with the world and towards solving issues through typical design tools. One such performative gesture was conceiving a summer school where students in several disciplines would collaborate to create a product necessary for children in rural Romania, namely a friendlier interface for pedagogical school content: the educational game.

This concept was inspired by the project Design of portable TV sets developed at the “Ion Mincu” Institute of Architecture in 1976-1977, initiated by Studio DA, among whose founding member was also my father. It attempted to adapt Romanian industrial products to international competition by the interaction between students at four universities and the collaboration with an enterprise.

Also, another starting point for the summer school was what I consider an avant-garde project coordinated by my father as a lecturer at the Institute of Fine Arts in Bucharest, the diploma thesis called *The Game, Another Means of Communication*. I am referring to the project of Mihai Nazarie, Dan Velescu and Radu Vişan via which they formulated 10 games with different possibilities of interaction among players, including one in which the players themselves invented a game.

Radu Vişan was actually the one who came up with the idea for a commemorative project about Ion Popa, after viewing the exhibition *50 Design UNArte. A Visual History of the School of Bucharest (1969-2019)* at the National Museum of Art, MNAR, and also served as a consultant in this project, for which I am very grateful to him.

I would like to express my gratitude to all those who were involved in this endeavor, either by sharing archive materials, or by mentioning the names of Ion Popa's students with whom I then tried to get in touch, or by their unconditional support in organizing events, as offered to us by the architect Ileana Tureanu, Chairwoman of the Union of Architects of Romania.

I hope that, as a result of this project and others that will follow, my father's pioneering design activities will become known to the next generations of designers, artists, architects and other professionals, and they will also find their well-deserved place in the history of Romanian design.

Delia Popa
October 2020
Bucharest

CONTRIBUȚIA
ARHITECTULUI
ION POPA LA
EDUCAȚIA
ȘI PRACTICA
DE DESIGN ÎN
ROMÂNIA
SOCIALISTĂ
[1972-1990]

THE CONTRIBUTION OF
THE ARCHITECT ION POPA TO THE
DESIGN EDUCATION AND
PRACTICE IN SOCIALIST ROMANIA
[1972-1990]

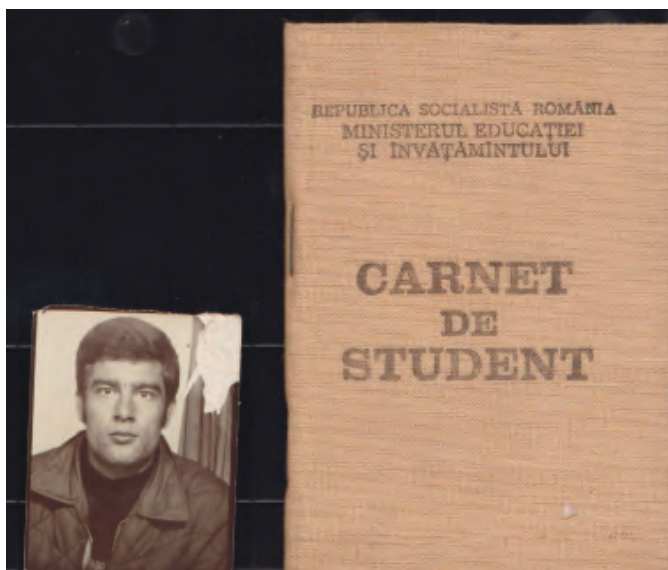
MIRELA DUCULESCU

Din creuzetul ideologic al socialismului european – cu rădăcini în mișcarea Arte și Meserii (Arts and Crafts) de la sfârșitul secolului al XIX-lea, căreia i s-au adăugat industrializarea și ideea de reformă socială pentru mase – s-au decantat o nouă profesie și o nouă disciplină de studiu, consolidate în plină mișcare modernă: profesia de designer și domeniul designului.

România reprezintă un studiu de caz pentru design, înțeles în sens larg, cu particularități privind cel puțin felul în care a luat naștere învățământul superior în plin regim comunist (după instaurarea sa în 1945). De asemenea, modul în care s-au intersectat arhitecți, artiști și economiști relevă o mică istorie locală, din care am ales să cercetăm câteva direcții. Una dintre ele este exemplificată de practica profesională și pedagogică a arhitectului Ion Popa în perioada 1972-1990: de la absolvirea Institutului de Arhitectură “Ion Mincu” din București și până la dispariția sa prematură în 1990, când era lector universitar la Secția de Forme Industriale (redenumită Design în 1990) a Institutului de Arte Plastice “Nicolae Grigorescu” din București, actuala Universitate Națională de Arte (UNArte).¹

ION POPA, CARNET DE STUDENT, INSTITUTUL DE
ARHITECTURĂ „ION MINCU” DIN BUCUREȘTI
ARHIVA ALBA DELIA POPA

ION POPA, STUDENT CARD, “ION MINCU”
INSTITUTE OF ARCHITECTURE IN BUCHAREST
ALBA DELIA POPA ARCHIVE



Pentru început, vom schița contextul. Apariția învățământului superior de design în România, în anii 1970, a fost în conjuncție cu legitimarea profesiei de designer într-un sistem socialist la care au contribuit eforturile arhitecților de educație modernistă, ale pictorilor și specialiștilor din domeniul artei și ale reprezentanților oficiali (care au promovat noțiunea de design în

relație directă cu industrializarea socialistă), convingși de necesitatea designului pentru industrie și calitatea vieții.

În România regimului comunist, apariția primei forme de educație superioară în design (denumit oficial *forme industriale* sau *estetică industrială*), la București, în 1969, se leagă de “deschiderea” pe care partidul comunist a permis-o timp de un deceniu (în perioada “dezghețului” din 1964-1974)² și se înscrie în concepția statului socialist – potrivit căreia designul legitima industria și industrializarea. Complexitatea designului a făcut dificilă integrarea lui strictă în sistemul superior de învățământ artistic, de arhitectură sau politehnic, reflectând, în fapt, problematica internațională din perioada postbelică.

Astfel apar secțiile Forme Industriale în cadrul Institutului de Arte Plastice din București (1969), din Cluj (1971), precum și departamente de design în liceele de artă din București și Timișoara (1969), ce preiau într-o formă adaptată programa de învățământ elaborată la Bauhaus și formează primele generații de designeri angajați în industria socialistă. Ni se pare important că, în 1969, în aceeași perioadă cu fondarea Catedrei de Studiul Formei (STUFO) de la Institutul de Arhitectură “Ion Mincu” din București (IAIM), se înființează Secția de Forme Industriale în cadrul Facultății de Arte Decorative a Institutului de Arte Plastice din București (IAP).

Fondarea secției de la București se datorează efortului susținut deus de un grup de practicieni pasionați, arhitecți și artiști, în special pictori, care lucrau împreună în diferite proiecte. Ei au pregătit terenul pentru educația superioară în design și s-au format odată cu studenții: arh. Paul Bortnowski (preda la Catedra de Scenografie de la Arte și era oficial angajat al Teatrului Național din București; primul șef de catedră al Secției de Forme Industriale, 1969–1975?); pictorii Ion Bitzan (profesor remarcabil și dedicat; inițial lector la Catedra de Scenografie de la Arte, titularizat la Forme Industriale în 1975; apoi șef de catedră al Secției de Forme Industriale în perioada 1977–1990; decan al Facultății de Arte Decorative și Design în perioada 1990–1997) și Vladimir Șetran; graficianul Ion Hainoroc Constantinescu (emigrat în Suedia în 1978).

În aceste circumstanțe, grupului inițial de profesori i s-au asociat pentru diverse perioade arhitecții Anton (Tony) Dâmboianu (conf. arh. la Institutul de Arhitectură din București), Adrian Vișan (1971?, pasionat de design auto, emigrat în Franța în 1973), Romeo Simiraș (1973-1976), Ion (Nelu) Popa și Vlad Calboreanu.³

Născut în 1944, într-un sat din județul Ilfov, dintr-o familie de țărani agricultori, Ion Popa, dotat cu o minte pasionată de învățare și de întâlnirea cu idei noi, a absolvit IAIM București în 1972 la clasa prof. Anton Dâmboianu, arhitect de orientare funcționalistă, care a condus în anii 1960 atelierul de design/mobilier/decorație. El a fost angajat în același an la Centrul de consulting în creație industrială, ambalaje și promovarea produselor din cadrul Facultății de Comerț Exterior de la Academia de Studii Economice (ASE) din București, unde va lucra în perioada 1972-1976. Ulterior organizării Seminarului Național de Design din 1974, la invitația lui Ion Bitzan, arhitectul Popa devine colaborator al secției de design a IAP București (1974-1976) și apoi cadru didactic titular (1976-1990).

Diplomele primei promoții de absolvenți de la București (1973) au fost susținute la Asociația Română de Marketing (AROMAR, “asociație cu caracter obștesc și cu obiective de promovare a exporturilor” de produse românești⁴, fondată în 1971). Liviu Mureșan, secretar AROMAR, a organizat o serie de reuniuni interdisciplinare “unde discuțiile erau axate în principal pe definirea statutului nostru profesional și relația dintre design și marketing”⁵. La aceste dezbateri au fost prezenți, printre alții: profesorii Paul Bortnowski, Anton Dâmboianu, Ion Popa, proaspăt arhitect absolvent, arhitectul Mircea Corradino (va emigra în Franța la mijlocul anilor 1970) și unii dintre absolvenții primei promoții de designeri de la București (dintre care Decebal Scriba, Mihai Maxim, Cristian Tatoli și Antonio Albici).

AROMAR WORK MEETING /
REUNION, ASE, BUCHAREST,
1973. FROM LEFT TO
RIGHT: ION POPA, MIRCEA
CORRADINO, MIHAI MAXIM,
ANTON DÂMBOIANU, PAUL
BORTNOWSKI
PHOTO: DECEBAL SCRIBA
DECEBAL SCRIBA ARCHIVE



ȘEDINTĂ DE LUCRU / REUNIUNE AROMAR, ASE, BUCUREȘTI, 1973. DE LA STÂNGA LA DREAPTA: ION POPA, MIRCEA
CORRADINO, MIHAI MAXIM, ANTON DÂMBOIANU, PAUL BORTNOWSKI. FOTO DECEBAL SCRIBA
ARHIVA DECEBAL SCRIBA



ARH. ION POPA,
LEGITIMAȚIA DE MEMBRU
AROMAR
ARHIVA ALBA DELIA POPA

ARCHITECT ION POPA,
AROMAR MEMBERSHIP CARD
ALBA DELIA POPA ARCHIVE

În 1973, probabil tot pe fondul “dezghețului”, ia naștere studioul de design DA (Design și Arhitectură), format din arhitecții Ion Popa, Vlad Calboreanu (cu care Ion Popa fusese coleg de facultate în promoții diferite), Francisc (Franz) Echeriu (emigrat în Germania în 1984), Romeo Simiraș și arhitectele Marica Solomon și Alba Delia Popa⁶. Studio DA a reușit să funcționeze în perioada 1973-1979 asemeni unui grup informal, interdisciplinar, care a lucrat la proiecte de design și arhitectură (inclusiv competiții internaționale), încercând să exercite o profesie liberală într-un sistem profund antiliberal ce înregimenta arhitecții în institutele de proiectare.

Pare a se contura existența unor grupuri informale, cu activitate diferită, dar cu aceleași preocupări în design, care s-au intersectat în practica profesională și, într-un final, au contribuit la consolidarea educației superioare în design. Remarcăm arhitecți, deschizători de drumuri, unii cu pregătire în perioada modernității interbelice (arhitecți de formație modernistă precum Paul Bortnowski sau Anton Dâmboianu), alții educați în “modernitatea socialistă” (precum arhitecții Ion Popa și Vlad Calboreanu). Cu toate acestea, specialiștii au fost puțini și s-au implicat atât în educație, cât și în promovarea acestei discipline complexe în medii cu o relevanță directă (economie, marketing) și în structurarea profesională a designerilor. Sistemul economic centralizat funcționa în baza unei economii non-concurențiale, axate pe un plan cincinal întocmit de instituții socialiste, fără corespondență cu realitatea și nevoile oamenilor; în acest context, marketingul intern pare o noțiune paradoxală, iar

marketingul extern o soluție la promovarea economiei socialiste.

Arhitectul Ion Popa a dat dovadă de spirit întreprinzător, cu o bună capacitate de organizare și abilități de comunicare, fiind cel care va iniția, negocia cu succes și obține comenzi și contracte economice de la întreprinderi socialiste de stat atât pentru Studio DA, cât și ulterior pentru Secția de Design a IAP București. De asemenea, în calitate de cadru didactic, el va obține posturi în cercetare pentru absolvenți de design, încercând să demonstreze aplicabilitatea practică, în industria socialistă, a acestei noi profesii.

De-a lungul acestei perioade, el va realiza, uneori în colaborare, proiecte de arhitectură, mobilier și ambientare (de exemplu, mobilier pentru Galeria “Căminul Artei” a Uniunii Artiștilor Plastici în 1974 sau Clubul Diplomaților din București, mobilier urban pentru Primăria Sectorului 2 din București – ceasul cu aspect brutalist de lângă magazinul Bucur Obor)⁷, proiectare de expoziții naționale și internaționale, diverse studii și proiecte de design; va elabora comunicări științifice etc. În paralel, Ion Popa va avea și scurte colaborări pentru concepția grafică a unor reviste economice (1970-1976).

Una dintre cele mai importante acțiuni la care a participat Ion Popa a fost pregătirea Seminarului Național de Design (SND) la București, în februarie 1974. Prin temă (“Design și dezvoltare economică”) și subiectele abordate, seminarul transmitea și viziunea designerilor români asupra integrării și dezvoltării designului în România; la un cincinal distanță după SND ia ființă și Centrul Român de Design (1979), o entitate receptată ambivalent de designeri.

Organizarea seminarului, finalizat cu un volum tipărit (coperta, creată de arh. Romeo Simiraș, se bazează pe o identitate tricoloră ce sublinia, poate, dorința de a contribui la fondarea și afirmarea designului în România), a fost sprijinită de AROMAR și a beneficiat de susținerea Profesorului Costin Murgescu, Director al Institutului de Economie Mondială, vicepreședinte AROMAR. În fapt, dincolo de reprezentanții oficiali ai ministerelor și instituțiilor, în inițierea și organizarea SND s-au implicat energic arhitecții Ion Popa și Vlad Calboreanu, alături de ceilalți colegi din grupul informal de design Studio DA; de asemenea, au fost invitați să participe la coordonare și Paul Bortnowski, Constantin Flondor, Virgil Salvanu, Paul Constantin etc.⁸



SEMINARUL NAȚIONAL DE
DESIGN, BUCUREȘTI, 1974:
COPERTA PUBLICAȚIEI,
CONCEPȚIE GRAFICĂ ARH.

ROMEO SIMIRĂȘ
ARHIVA ALBA DELIA POPA

NATIONAL DESIGN SEMINAR,
BUCHAREST, 1974: COVER OF
THE PUBLICATION, GRAPHIC
DESIGN BY ARCHITECT ROMEO
SIMIRĂȘ

ALBA DELIA POPA ARCHIVE



SEMINARUL NAȚIONAL DE DESIGN, BUCUREȘTI, 1974:
COMUNICĂRI (ARHITECTUL ION POPA ÎN DREAPTA)

ARHIVA ALBA DELIA POPA

NATIONAL DESIGN SEMINAR, BUCHAREST, 1974:
COMMUNICATIONS (ARCHITECT ION POPA ON THE RIGHT)

ALBA DELIA POPA ARCHIVE

SEMINARUL NAȚIONAL DE DESIGN, SALA
RONDĂ, SALA PALATULUI, BUCUREȘTI, 1974.
ECHIPA DE ORGANIZARE (DE LA STÂNGA LA
DREAPTA): FRANCISC (FRANZ) ECHERIU,
ION (NELU) POPA, MARICA SOLOMON, STUD.
NECUNOSCUT, ANI SIMIRĂȘ, ROMEO SIMIRĂȘ,
ȘTEFAN MĂȘU (DIRECTOR ÎN MINISTERUL
COMERȚULUI EXTERIOR, VICE-PREȘEDINTE
AROMAR), VLAD CALBOREANU;
JOS: ALBA DELIA POPA
ARHIVA ALBA DELIA POPA

NATIONAL DESIGN SEMINAR, ROUND HALL,
PALACE HALL, BUCHAREST, 1974. ORGANIZING
TEAM (FROM LEFT TO RIGHT): FRANCISC
(FRANZ) ECHERIU, ION (NELU) POPA, MARICA
SOLOMON, UNKNOWN STUDENT, ANI SIMIRĂȘ,
ROMEO SIMIRĂȘ, ȘTEFAN MĂȘU (DIRECTOR
IN THE MINISTRY OF FOREIGN TRADE, VICE-
PRESIDENT OF AROMAR), VLAD CALBOREANU;
BELOW: ALBA DELIA POPA
ALBA DELIA POPA ARCHIVE



Credem că este relevant de menționat inițiativa și efortul arhitecților și al arhitectelor, auto-organizați în atelierul de design Studio DA, de a continua practic una dintre temele propuse la SND din 1974: cum poate fi dezvoltat din perspectiva designului televizorul românesc alb-negru⁹, destinat pieței interne, dar și celei externe (unde câștigau teren televizoarele color). În perioada 1976-1977, arhitecții Studio DA, împreună cu studenți la arhitectură, design și politehnică, au analizat posibilitatea ca televizoarele portabile Sport, produse de Electronica București, să poată fi recarosate din lemn și plastic. Rezultatul studiului, finanțat de Ministerul Industriei Electrotehnice (MIET) și având la bază o cercetare de piață, a fost făcut public în expoziția de prototipuri *Design experiment* de la Institutul de Arhitectură "Ion Mincu" București (IAIM, 1977). Inițiativa grupului DA s-a lovit de inerția sistemului socialist care nu avea o motivație pentru a regândi produsele și proiectul nu a avut urmări practice, fiind respins de industrie.¹⁰





FOTOGRAFII DE LA EXPOZIȚIA DESIGN EXPERIMENT (FEBRUARIE 1977, IAIM BUCUREȘTI), O ÎNȚIATIVĂ STUDIO DA PRIVIND
DESIGNUL DE TELEVIZOARE PORTABILE ROMÂNEȘTI ALB-NEGRU. ARHIVA VLAD CALBOREANU

PHOTOS FROM THE EXHIBITION DESIGN EXPERIMENT (FEBRUARY 1977, IAIM BUCHAREST), AN INITIATIVE OF DA STUDIO REGARDING THE
DESIGN OF ROMANIAN BLACK AND WHITE PORTABLE TV SETS. VLAD CALBOREANU ARCHIVE

Începând cu 1974, în calitate de profesor de atelier la IAP București, Ion Popa a îndrumat și coordonat o serie de proiecte cu teme importante pentru societatea și industria socialistă. De exemplu, o contribuție într-un proiect contractat de IAP București pentru Întreprinderea de Echipamente Periferice București (IEPER) este cea a studentului Emil Huștiu. Funcționând într-un colectiv coordonat de arhitectul Ion Popa, Huștiu realizează în 1978-1979 macheta funcțională pentru un sistem de introducere a datelor, calculatorul SID 100.¹¹

EMIL HUȘTIU, CALCULATORUL SID 100,
PRIMA MACHETĂ, ANUL IV/1978-1979,
ÎNDRUMĂTOR ARH. ION POPA, CONTRACT
CU ÎNTREPRINDEREA DE ECHIPAMENTE
PERIFERICE BUCUREȘTI (IEPER)
ARHIVA EMIL HUȘTIU

EMIL HUȘTIU, SID 100 COMPUTER, FIRST
MODEL, YEAR IV/1978-1979, SUPERVISOR
ARCHITECT ION POPA, CONTRACT WITH
THE BUCHAREST PERIPHERAL EQUIPMENT
COMPANY (IEPER)
EMIL HUȘTIU ARCHIVE

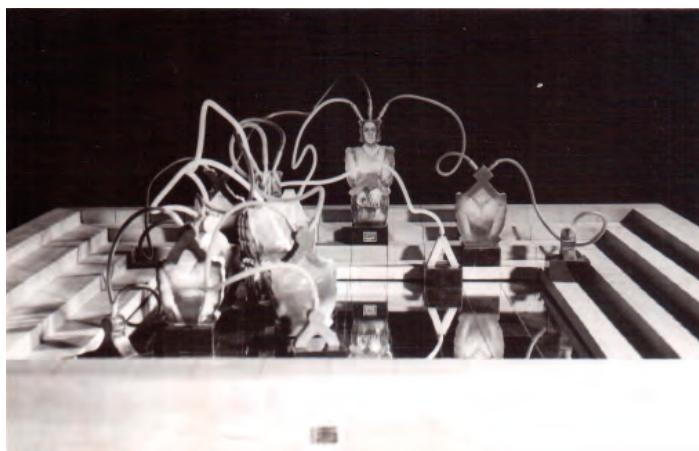


PHOTO WITH THE PROFESSORS FROM THE
SCHOOL OF DECORATIVE ARTS, DEPARTMENT
OF INDUSTRIAL FORMS (FROM LEFT TO
RIGHT): ION POPA, VLAD CALBOREANU,
VLADIMIR ȘETRAȚ, ION BITZAN, 1979
(1980), BUCHAREST (DALLES HALL,
QUADRENNIAL OF DECORATIVE ARTS),
PHOTO: EMIL HUȘTIU
EMIL HUȘTIU ARCHIVE



FOTOGRAFIE CU PROFESORII DE LA FACULTATEA DE ARTE DECORATIVE, SPECIALIZAREA FORME INDUSTRIALE
(DE LA STÂNGA LA DREAPTA): ION POPA, VLAD CALBOREANU, VLADIMIR ȘETRAȚ, ION BITZAN, 1979 (1980),
BUCUREȘTI (SALA DALLES, QUADRIENALA ARTELOR DECORATIVE), FOTO: EMIL HUȘTIU. ARHIVA EMIL HUȘTIU

O situație de excepție pentru școala de la București (atât la nivel de colectiv de autori, cât și la nivel de recunoaștere internațională dincolo de enclava socialistă din Europa de Est) o constituie un proiect de diplomă din 1979, coordonat de arhitectul Ion Popa, având ca temă designul pentru jocuri. Autori sunt Mihai Nazarie, Dan Velescu și Radu Vișan, absolvenți ai promoției 1979. Conceptul original se bazează pe capacitatea de comunicare a jocului ca fenomen cultural; proiectul conține 10 jocuri divizate în trei categorii (jocuri bazate pe reguli fixe, jocuri cu reguli pe care jucătorii le adaptează și jocuri fără reguli pe care jucătorii le inventează). În 1981, România participă la Congresul Internațional de Design (Helsinki) cu acest proiect și obține Marele Premiu Icsid 1980-1981 (International Council of Societies of Industrial Design, organism profesional fondat în 1957) acordat celor trei designeri pentru proiectul *Jocul, alt mijloc de comunicare, la tema "Design pentru comunități"*.¹² Chiar dacă se întâmpla sporadic, trebuie remarcat faptul că absolvenții de design și-au încercat forțele, în funcție de constrângerile sistemului, trimițând direct proiectele proprii la prestigioase concursuri internaționale.¹³



MIHAI NAZARIE, DAN VELESCU, RADU VIȘAN, *DESIGN ÎN SFERA JOCULUI*, PROIECT DE DIPLOMĂ,
COORD. ARH. ION POPA, 1979. MARELE PREMIU ICSID 1981. ARTA NR 9, 1979, P. 8

MIHAI NAZARIE, DAN VELESCU, RADU VIȘAN, *DESIGN IN THE FIELD OF THE GAME, DIPLOMA PROJECT*,
COORDINATING ARCHITECT ION POPA, 1979. ICSID GRAND PRIZE 1981. ARTA NO. 9, 1979, P. 8

Diplomele de absolvire pe care le-a coordonat erau axate, în majoritate, pe teme cu impact social, de exemplu: concept de caroserie pentru utilitara Estafette Renault (absolvent Radu Teodorescu, coord. Ion Popa și Vladimir Șetran, 1979); aparatură electronică și componente electronice (absolvent Nestor Alexandru, conducător arh. Ion Popa, 1978); Dacia 1300 – caroserie modificată (absolvent Vlad Angelescu, coordonator arh. Ion Popa, 1978).

Printre puținele încercări originale de pionierat în design (unicat și serii mici), care se suprapun cu eforturile arhitecților, se numără și setul de mobilier – masă și fotolii, din mahon și piele –, creat de Ion Popa și Vlad Calboreanu (1982-1986) în mai multe versiuni (cu destinație individuală, pentru conversație și odihnă; pentru hol de hotel, baruri etc.). Executat în serii mici (vândute inclusiv prin magazinele Fondului Plastic), mobilierul era compus din măsuță joasă și fotolii cu structura de susținere în secțiune elipsoidală.¹⁴ Acest set era proiectat în două variante, în funcție de forma cotului de îmbinare, care era rotundă sau cu muchii (de fapt e un sfert de tor, cu fațete sau simplu)¹⁵. Proiectul de mobilier va fi răsplătit în 1983 cu *Premiul pentru calitate estetică* deosebită la Expoziția Republicană de Design de la București.



SET DE MOBILIER: MASĂ JOASĂ ȘI FOTOLII PENTRU CONVERSAȚIE, ION POPA ȘI VLAD CALBOREANU EXPOZIȚIA REPUBLICANĂ DE DESIGN (SALA DALLES, BUCUREȘTI, DEC. 1982-IAN. 1983)

ARHIVA UNARTE

FURNITURE SET: LOW TABLE AND ARMCHAIRS FOR CONVERSATION, ION POPA AND VLAD CALBOREANU. REPUBLICAN DESIGN EXHIBITION (DALLES HALL, BUCHAREST, DEC. 1982-JAN. 1983)

UNARTE ARCHIVE





SET DE MOBILIER: MASĂ JOASĂ ȘI FOTOLII PENTRU CONVERSAȚIE, ION POPA ȘI VLAD CALBOREANU. EXPOZIȚIA REPUBLICANĂ
DE DESIGN (SALA DALLES, BUCUREȘTI, DEC. 1982-IAN. 1983). ARHIVA UNARTE

FURNITURE SET: LOW TABLE AND ARMCHAIRS FOR CONVERSATION, ION POPA AND VLAD CALBOREANU. REPUBLICAN DESIGN
EXHIBITION (DALLES HALL, BUCHAREST, DEC. 1982-JAN. 1983). UNARTE ARCHIVE

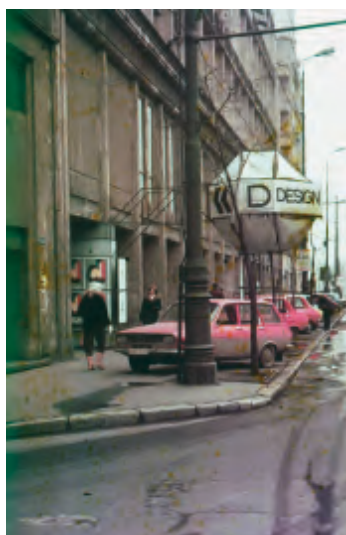
Un proiect valabil de design, care schițează în subsidiar un alt subiect de cercetare (cel al intersectării cu politicul) și un alt destinatar al designului din societatea socialistă (nomenclatura), este reprezentat de o comandă pentru mobilier și interfață în cazul unui sistem computerizat de șah. Programul de joc om-mașină era deja proiectat, iar Ion Popa și Vlad Calboreanu au gândit și realizat un sistem mobil de mobilier pliabil, în timp ce un student la design a rezolvat tema tablei de șah.¹⁶

O altă direcție profesională în care s-a implicat activ arhitectul Ion Popa este cea de organizare de expoziții semnificative de design. El este cel care și-a adus contribuția, alături de Vlad Calboreanu, în calitate de co-organizator și expozant, la pregătirea primei ediții a Expoziției Republicane de Design de la București (Sala Dalles, decembrie 1982 – ianuarie 1983), cu peste 200 de participanți și 2000 de lucrări. Creată după modelul trienalelor milaneze, aceasta a constituit un eveniment valoros pentru disciplina designului (la nivel de educație și lucrul în producție) și, mai ales, a fost prilej pentru expunerea publică a produselor create de designeri români.



MOBILIER PLIABIL PENTRU SISTEM COMPUTERIZAT DE
ȘAH, ION POPA ȘI VLAD CALBOREANU, 1987
ARHIVA UNARTE

FOLDABLE FURNITURE FOR COMPUTERIZED CHESS
SYSTEM, ION POPA AND VLAD CALBOREANU, 1987
UNARTE ARCHIVE



EXPOZIȚIA REPUBLICANĂ
DE DESIGN, SALA DALLES,
BUCUREȘTI,
DEC. 1982-IAN. 1983, INTRARE
ARHIVA UNARTE

REPUBLICAN DESIGN EXHIBITION,
DALLE HALL, BUCHAREST,
DEC. 1982-JAN. 1983, ENTRANCE
IINARTE ARCHIVE

Înființarea primei forme de învățământ superior de design, Forme Industriale, în România comunistă, în 1969, reflectă, pe lângă problematica ideologică, și o problemă internațională a profesiei. Ne referim la încercarea de a așeza în tipare pedagogice o profesie al cărei cadru se definește acum, chiar dacă linia de demarcație între arhitectură și design este imprecisă în teorie și în practică. O profesie pe care, în cazul României, designeri și arhitecți sau arhitecți și designeri au practicat-o sub forma destinelor individuale, într-un sistem politic totalitar (cu o ideologie doar aparent negociabilă și benefică practicii în design) asemenea arhitectului-designer Ion (Nelu) Popa.

ION POPA
SECTIA DESIGN



ARHITECTUL ION POPA: FOTO ȘI FIȘA PERSONALĂ CU
SEMNĂTURĂ OLOGRAFĂ. SECȚIA DESIGN, UNIUNEA
ARTIȘTILOR PLASTICI/ DOSAR DE TITULARIZĂRI. 1986

ARCHITECT ION POPA: PHOTO AND PERSONAL FILE WITH
HANDWRITTEN SIGNATURE. DESIGN SECTION, FINE
ARTISTS UNION / TENURES FILE. 1986







MOBILIER DE BUCĂTĂRIE, ARH. ION POPA, 1984, EXECUTAT DE
AUREL BUCUREȘTEANU, EXPOZIȚIA REPUBLICANĂ DE DESIGN,
SALA DALLES, 1985 - 1986

ARHIVA ALBA DELIA POPA

KITCHEN FURNITURE, ARCH. ION POPA, 1984, PRODUCED BY
AUREL BUCUREȘTEANU, REPUBLICAN DESIGN EXHIBITION,
DALLES HALL, 1985 - 1986

ALBA DELIA POPA ARCHIVE



DESIGN DE CAROSERIE TRAMVAI PENTRU ORAȘUL
CONSTANȚA, ARH. ION POPA, 1985.
EXECUTAT DE URAC/ UZINA DE REPARAȚII
„ATELIERELE CENTRALE” ÎNTREPRINDEREA DE
TRANSPORT BUCUREȘTI. SECȚIA DESIGN, UNIUNEA
ARTIȘTILOR PLASTICI/ DOSAR DE TITULARIZĂRI,
1986,
FOTO: EMILIAN SĂVESCU

STREETCAR BODY DESIGN FOR THE CITY OF
CONSTANȚA, ARCHITECT ION POPA, 1985.
EXECUTED BY URAC/“ATELIERELE CENTRALE”
REPAIR PLANT - BUCHAREST TRANSPORT COMPANY.
DESIGN SECTION,
FINE ARTISTS UNION / TENURES FILE, 1986
PHOTO: EMILIAN SĂVESCU

MOBILIER URBAN: CEAS
PENTRU ZONA ANSAMBLULUI
DE LOCUINȚE ȘI A
MAGAZINULUI UNIVERSAL
BUCUR OBOR DIN BUCUREȘTI,
ARH. ION POPA, 1980.
FOTO: EMILIAN SĂVESCU
ARHIVA ALBA DELIA POPA

URBAN FURNITURE: CLOCK
FOR THE AREA OF THE
HOUSING COMPLEX AND THE
BUCUR OBOR DEPARTMENT
STORE IN BUCHAREST,
ARCHITECT ION POPA, 1980
PHOTOS: EMILIAN SĂVESCU
ALBA DELIA POPA ARCHIVE



Tema acestui articol ce comemorează 30 de ani de la moartea arhitectului Ion (Nelu) Popa se află în conexiune cu expoziția aniversară 50 Design UNArte. *O istorie vizuală a școlii de la București (1969–2019)/ A Visual History of the Bucharest School (1969–2019)*, coordonator proiect Dinu Dumbrăvician, curatoare Mirela Duculescu & Cristina Sabău, identitate vizuală Radu Manelici, design expozițional Radu Manelici & Roland Kunst, organizator Universitatea Națională de Arte București (Muzeul Național de Artă al României, București, 24 oct.–29 nov. 2019). Modelată ca un jurnal de proces educațional având în centru, ca prim strat de lectură, școala-atelier, expoziția a celebrat jumătate de secol de la nașterea primei forme de învățământ superior de design din România, în cadrul Institutului de Arte Plastice din București. www.unarte.org

“TOT CEEA CE OMUL PRODUCE, ESTE MAI ÎNTÂI CREAT (PROIECTAT, DEZVOLTAT, PLANIFICAT, INTENȚIONAT) ȘI TOT CEEA CE OMUL PLANIFICĂ (PROIECTEAZĂ, CONSTRUIEȘTE) DOBÂNDEȘTE O SEMNIFICAȚIE PENTRU ECONOMIE, SOCIETATE ȘI MEDIU.

CALITATEA VIEȚII, UTILIZAREA RESURSELOR MATERIALE ȘI BUNUL MERS AL SOCIETĂȚII UMANE SUNT ÎN STRÂNSĂ LEGĂTURĂ CU ACEASTĂ CAPACITATE DE A CREA MEDII ȘI PRODUSE. CA NICIODATĂ ÎNAINTE DESIGNUL JOACĂ UN ROL CRITIC ÎN RĂSPUNSUL LA EXIGENȚELE DICTATE DE NEVOILE UMANE, RITMUL DE EVOLUȚIE ȘI ASPIRAȚIILE ECONOMICE.”

(Statutul Consiliului Internațional al Societăților de Design Industrial – ICSID)

ION POPA, VLAD CALBOREANU, FRANCISC ECHERIU ȘI ROMEO SIMIRAȘ, ARH., CENTRUL DE CONSULTING ÎN CREAȚIE INDUSTRIALĂ, AMBALAJE ȘI PROMOVAREA PRODUSELOR, FACULTATEA DE COMERȚ EXTERIOR, “DESIGN ȘI DEZVOLTARE,” COMUNICARE, SEMINARUL NAȚIONAL DE DESIGN. BUCUREȘTI: EDITURA ȘTIINȚIFICĂ, 1974. 25-39. [EXTRAS]:

“(…) AVÂND ÎN VEDERE ATRIBUȚIILE LA CARE NE-AM REFERIT, CREDEM CĂ ESTE NECESAR SĂ INFORMĂM ACEST FOR ASUPRA UNEI POSIBILE ACTIVITĂȚI DE DESIGN. ÎN ACEST SENS PROPUNEM:

1. ELABORAREA UNEI ACTIVITĂȚI ÎNȚIALĂ DE DOCUMENTARE ȘI PROSPECTARE CONCRETIZATĂ ÎNTR-UN STUDIU COMPLEX ÎN LEGĂTURĂ CU CAPACITĂȚILE DE ACȚIUNE ALE DESIGNULUI.
 2. ÎNCLUDEREA ÎN PROGNOZELE PE TERMEN LUNG A APORTULUI SĂU ÎN ECONOMIE ȘI SOCIETATE.
- ȚELUL NOSTRU COMUN ESTE CONSTRUIREA SOCIETĂȚII SOCIALISTE MULTILATERAL DEZVOLTATE. PREZENȚA NOASTRĂ ÎN ACEASTĂ ACȚIUNE DE O MARE IMPORTANȚĂ, APORTUL FORȚELOR SPECIALIZATE ÎN DESIGN SEMNIFICĂ ATITUDINEA DE ÎNALTĂ RĂSPUNDERE ȘI CONȘTIINȚĂ SOCIALISTĂ A DESIGNERILOR ROMÂNI. DESIGNUL ESTE UN BUN SOCIAL, UN BUN CULTURAL ȘI O POSIBILITATE DE EDUCAȚIE, EL APARTINE ÎN MOD ORGANIC VIITORULUI ROMÂNIEI.”

1 Ion (Nelu) Popa (1944, sat Crețești, jud. Ilfov–1990, București). Arhitect, absolvent al Institutului de Arhitectură “Ion Mincu” din București (1972, coord. prof. Anton Dâmboianu, catedra Arhitectură de interior), repartizat după absolvire la Trustul de Construcții al Oficiului Economic “Carpați” București; arhitect la Centrul de consulting în creație industrială, ambalaje și promovarea produselor, Facultatea de Comerț Exterior, Academia de Studii Economice (1972–1976); membru al studioului de design DA (1973–1979). Din 1976 cadru didactic titular la Institutul de Artă “Nicolae Grigorescu” din București, Secția Forme Industriale [Design]. Ion Popa a fost membru PCR (1967–1989) și secretarul adjunct al BOB (Biroul Organizației de Bază a PCR) din IAP București (1979–1983). Ion Popa se înscrie în PCR în 1967 pentru a putea pleca din România într-un tur al Europei cu bicicleta.

2 Funcționarea societății românești sub regimul comunist a cunoscut o relaxare a dogmelor marxist-leniniste în perioada 1965–1974, când Nicolae Ceaușescu preia puterea în fruntea Partidului Comunist Român și proclamă principii de deschidere către Occident și consolidarea societății socialiste.

3 Vlad Ion Calboreanu (n. 1946, București). Arhitect, absolvent al Institutului de Arhitectură “Ion Mincu” din București (1970, prof. Anton Dâmboianu), arhitect la Institutul de Studii și Proiectări pentru Construcții pentru Agricultură și Industrie Alimentară/ISPCAIA din București (1970–1978). Membru al studioului de design DA (1973–1979). Din 1978 cadru didactic titular la Secția de Forme Industriale (Design), Facultatea de Arte Decorative și Design, Institutul de Artă “Nicolae Grigorescu” din București, unde îndrumă ateliere, studii și proiecte de diplomă. După 1990, designer liber-profesionist, membru al Secției de Design a Uniunii Artiștilor Plastici.

4 Notă privind activitatea de design, 1980 (?), ANIC, fond UAP, dosar Secția Documentare Design 42/1971–1976, fila 55.

5 Corespondență cu designerul Decebal Scriba (absolvent în 1973 al primei promoții de la București), iunie 2012.

6 Declarație a Albei Delia Popa (nume de fată Calboreanu), prin bunăvoința Deliei Popa, august 2020.

7 Execuția stâlpilor de susținere din inox a fost realizată de întreprinderi din București, iar cadranul ceasului a fost comandat la Fabrica de emailuri Mediaș. Completările ulterioare, care nu aparțin lui Ion Popa și proiectului original, sunt inadecvate (gard de împrejmuire cu lanț susținut de stâlpișori sub forma unor ceasuri miniaturale). Declarație a Albei Delia Popa, prin bunăvoința Deliei Popa, august 2020.

8 *Seminarul Național de Design*, Editura Științifică, București, 1974.

9 Alte teme autoasumate erau: rezolvarea “bucătăriei pentru români”, soluții pentru creșterea calității vieții în mediul rural etc. Interviu cu Vlad Calboreanu, octombrie 2013.

10 Modelele-prototip au fost predate către Întreprinderea Electronica și distruse la cutremurul din 4 martie 1977. Arhitecții găsiseră un producător din Copșa Mică care producea granule din plastic pentru injectarea în matriță. Interviu cu Vlad Calboreanu, octombrie 2013.

11 Emil Huștiu, absolvent București, promoția 1978/1979, corespondență iulie 2013.

12 Proiectul a fost prezentat de designerul Constantin Marinescu (absolvent în 1973 al primei promoții de la București) și șeful Secției de Design a UAP în revista Arta ca “un prestigios succes al designului românesc”. Constantin Marinescu, “Design 1981 – Icsid, Ifi” (Helsinki) Arta, nr. 9, 1981, p. 18. La congres au participat din partea României, prezentând rapoarte, designerul Alexandru Ghilduș (Întreprinderea Optică Română), Constantin Marinescu (Centrala industrială de pielărie, cauciuc, încălțăminte) și Radu Vișan (Uzina Automatica).

13 De exemplu, Dragoș Gheorghiu (absolvent în 1979 al școlii de la București) este premiat ex aequo de către Icsid la Kyoto în 1982 pentru proiectul *Walkart – an instrument of today’s communication*, în cadrul concursului cu tema “Design for Communities: Communication and the Development of the New Media”. De asemenea, în 1984 participă la Kyoto cu proiectul *Tangram – video portabil*.

14 Mahonul era procurat de la Fabrica de Furnir din Constanța care vindea așa-numitul “rest-cuțit”.
Interviu cu Vlad Calboreanu, octombrie 2013.

15 Interviu telefonic cu Vlad Calboreanu, prin bunăvoința Albei Delia Popa, august 2020.

16 Comisionarul era un membru al Comitetului Central al Partidului Comunist Român care a solicitat, prin intermediul Primăriei Sectorului 2 din București, o comandă pentru Nicolae Ceaușescu, pasionat de diverse sporturi, printre care și șah. Piese de șah erau inspirate după lucrări de Constantin Brâncuși. Interviu telefonic cu Vlad Calboreanu, prin bunăvoința Albei Delia Popa, august 2020.



FOTOLIU DIN MAHON ȘI PIELE, UNA DIN CELE DOUĂ VARIANTE PREZENTATE DE ARH. VLAD CALBOREANU, 1985/1986. SECȚIA DESIGN, UNIUNEA ARTIȘTILOR PLASTICI/ DOSAR DE TITULARIZĂRI, 1986.

MAHOGANY AND LEATHER ARMCHAIR, ONE OF TWO VARIANTS, PRESENTED BY ARCHITECT VLAD CALBOREANU, 1985/1986. DESIGN SECTION, FINE ARTISTS UNION / TENURES FILE, 1986.

THE CONTRIBUTION OF THE ARCHITECT ION POPA TO THE DESIGN EDUCATION
AND PRACTICE IN SOCIALIST ROMANIA (1972-1990)

Mirela Duculescu

A new profession and field of study were decanted from the ideological melting pot of European socialism – rooted in the Arts and Crafts movement of the late 19th century, to which were added industrialization and the idea of social reform for the masses –, consolidated during the height of the modern movement: the profession of designer and the field of design.

Romania represents a case study for design, understood in a broad sense, with particularities regarding at least the way in which higher education was born during the height of the communist regime (after its establishment in 1945). The way in which architects, artists and economists intersected also reveals a small local history, from which we chose to research several directions. One of them is exemplified by the professional and pedagogical practice of the architect Ion Popa during the period 1972-1990: from his graduation from the “Ion Mincu” Institute of Architecture Bucharest until his premature disappearance in 1990, when he was a university lecturer in the Department of Industrial Forms (renamed Design in 1990) of the “Nicolae Grigorescu” Institute of Fine Arts of Bucharest, the current National University of Arts (UNArte).¹

To begin with, we shall outline the context. The emergence of higher education in design in Romania, in the 1970s, was related to the legitimization of the design profession within a socialist system to which the efforts of architects with modernist education, as well as painters and specialists in the field of art and official representatives (who have promoted the notion of design directly linked to socialist industrialization) had a contribution, convinced by the necessity of design for industry and the quality of life.

The appearance of the first form of higher education in design (officially called industrial forms or industrial aesthetics) in Romania under the communist regime, in Bucharest, in 1969, is linked to the “openness” which the communist party allowed for one decade (during the “thaw” from 1964-1974)² and enrolled in the conception of the socialist state – according to which design was legitimizing the industry and industrialization. The complexity of design challenged its strict integration in the higher system of artistic, architectural or polytechnic education, actually reflecting the international issues of the postwar era.

Thus take form the Department of Industrial Forms within the Institute of Fine Arts of Bucharest (1969) and the one in Cluj (1971), as well as design departments in the art high schools in Bucharest and Timișoara (1969), which appropriate the education curriculum developed at Bauhaus in an adapted format, and train the first generations of designers employed in the socialist industry. It seems significant to us that, in 1969, at the same time with the founding of the Department of the Study of Form (STUFO) at the “Ion Mincu” Institute of Architecture of Bucharest (IAIM), the Department of Industrial Forms was established within the School of Decorative Arts of the Institute of Fine Arts of Bucharest (IAP).

The founding of the Bucharest department is due to the sustained effort of a group of passionate practitioners, architects and artists, especially painters, who were collaborating on various projects. They set the scene for higher education in design and trained concurrently with the students: the architect Paul Bortnowski (he was teaching in the Department of Scenography at the School of Arts and was officially employed by the BNT; the first head of the Department of Industrial Forms, 1969–1975?); the painters Ion Bitzan (remarkable and dedicated professor; initially a lecturer at the Department of Scenography at the School of Arts, tenured in Industrial Forms in 1975; afterwards head of the Department of Industrial Forms in 1977–1990; Dean of the School of Decorative Arts and Design during 1990–1997) and Vladimir Șetran; the graphic artist Ion Hainoroc Constantinescu (emigrated to Sweden in 1978).

Under such circumstances, the initial group of professors was joined for various periods by the architects Anton (Tony) Dâmboianu (associate architect at the Institute of Architecture in Bucharest), Adrian Vișan (1971?, a passionate of car design, emigrated to France in 1973), Romeo Simiraș (1973–1976) and the architects Ion (Nelu) Popa and Vlad Calboreanu³.

Born in 1944, in a village in Ilfov county, in a family of farmers, Ion Popa, endowed with a passionate mind for learning and for encountering new ideas, graduated from IAIM Bucharest in 1972 in the class of prof. Anton Dâmboianu, an architect of functionalist orientation, who led the design/furniture/decoration studio in the 1960s. He was employed the same year at the Consulting Center in Industrial Creation, Product Packaging and Promotion within the Faculty of Foreign Trade at the Academy of Economic Studies (ASE) in Bucharest, where he would work from 1972 until 1976. After organizing the National Design Seminar in 1974, at the invitation of Ion Bitzan, the architect

Popa became a collaborator of the Design Department of IAP Bucharest (1974-1976) and then a tenured teacher (1976-1990).

The diplomas of the first class of graduates from Bucharest (1973) were awarded at the Romanian Marketing Association (AROMAR, “an association that serves the common purpose and has as objectives the promotion of exports” of Romanian products⁴, founded in 1971). Liviu Mureșan, AROMAR secretary, organized a series of interdisciplinary meetings, “where discussions focused mainly on defining our professional status and the relationship between design and marketing”.⁵ These debates were attended, among others, by: professors Paul Bortnowski, Anton Dâmboianu, Ion Popa, a newly graduated architect, architect Mircea Corradino (he would immigrate to France in the mid-1970s) and some of the graduates of the first class of designers from Bucharest (among which Decebal Scriba, Mihai Maxim, Cristian Tatoli and Antonio Albici).

The design studio DA (Design and Architecture) was set up in 1973, probably also due to the “thawing”, and consisted of architects Ion Popa, Vlad Calboreanu (with whom Ion Popa had been a colleague), Francisc (Franz) Echeriu (immigrated to Germany in 1984), Romeo Simiraș, Marica Solomon and Alba Delia Popa⁶. Studio DA managed to operate between 1973 and 1979 as an informal, interdisciplinary group, working on design and architecture projects (including international competitions), seeking to pursue a liberal profession in a profoundly anti-liberal system which recruited architects in design institutes.

There seemed to have been several informal groups, with various activities, but with the same design pursuits, which intersected in professional practice and, in the end, contributed to the consolidation of higher education in design. We notice architects, pioneers, some with training during the interwar modernism (modernist architects such as Paul Bortnowski or Anton Dâmboianu), others educated in “socialist modernity” (such as architects Ion Popa and Vlad Calboreanu). Nevertheless, specialists were few and involved both in education and in promoting this complex discipline in environments of direct relevance (economics, marketing) and in the professional structuring of designers. The centralized economic system operated on the basis of a non-competitive economy, focused on a five-year plan drawn up by socialist institutions, with no correspondence to reality and the needs of the people; in such context, internal marketing seems a paradoxical notion and external marketing a solution to promote the socialist economy.

The architect Ion Popa proved to possess an entrepreneurial spirit, with a good capacity for organization and communication skills, being the one who would initiate, negotiate and successfully obtain orders and economic contracts from socialist state enterprises both for Studio DA and subsequently for the Design Department of the Institute of Fine Arts. As a teacher, he would also obtain research positions for design graduates, attempting to prove the practical applicability of this new profession in the socialist industry.

Within this period, he would carry out, sometimes in collaboration, architectural, furniture and interior design projects (e.g. furniture and interior design for the “Căminul Artei” Art Galleries of the Fine Artists’ Union in 1974 or the Bucharest Diplomats’ Club; urban furniture for the City Hall of District 2 in Bucharest: the clock of brutalist likeness next to the Bucur Obor store complex)⁷, design of national and international exhibitions, various studies and design projects; he will write scientific papers, etc. In parallel, Ion Popa would have short collaborations for the graphic design of certain economic magazines (1970-1976).

One of the most important endeavors in which Ion Popa participated was the organizing of the National Design Seminar (SND) in Bucharest, in February 1974. Through the theme, “Design and economic development”, and the addressed topics, the seminar also conveyed the vision of Romanian designers on the integration and design development in Romania; the Romanian Design Center (1979) was set up five years after SND and the entity was ambivalently received by designers.

The organization of the seminar, finalized with a printed publication (the cover, created by architect Romeo Simiraș, is based on a tricolor identity maybe highlighting the desire to contribute to the founding and affirmation of design in Romania) was supported by AROMAR and benefited from the support of Professor Costin Murgescu, Director of the Institute of World Economy, AROMAR Vice President. Beyond the official representatives of the ministries and institutions, the architects Ion Popa and Vlad Calboreanu were energetically involved in the initiation and organization of SND, together with the other colleagues from the informal Studio DA design group; Paul Bortnowski, Constantin Flondor, Virgil Salvanu, Paul Constantin were also invited to participate in the coordination.⁸

We believe it is relevant to mention the initiative and the effort of the architects, self-organized in the design group Studio DA, to continue one of

the themes proposed at SND in 1974: how could the Romanian black and white television⁹ be developed in view of design, destined for the domestic market, but also the external one (where color TV sets were gaining ground). During 1976-1977, the architects of Studio DA, together with students of Architecture, Design and Polytechnics, analyzed the possibility that Sport portable TV sets, produced by Electronica Bucharest, could be re-shelled from wood and plastic. The result of the study funded by the Ministry of the Electrical Engineering Industry (MIET) and based on market research, was made public in the exhibition of prototypes Design Experiment at the "Ion Mincu" Institute of Architecture Bucharest (IAIM, 1977). The initiative of Studio DA was impaired by the inertia of the socialist system which did not have a motivation to rethink the products and the project had no practical consequences, being rejected by the industry.¹⁰

As of 1974, as a studio professor at IAP Bucharest, Ion Popa guided and coordinated a series of projects with important themes for the socialist society and industry. For example, a contribution in a project commissioned by IAP Bucharest for the Peripheral Equipment Company (Întreprinderea de Echipamente Periferice – IEPER) in Bucharest is that of the student Emil Huștiu. Part of a team coordinated by the architect Ion Popa, Huștiu created in 1978/1979 the functional model for a data entry system, the computer SID 100.¹¹

An exceptional situation for the school of Bucharest (both at the level of collective authorship and at the level of international recognition beyond the socialist enclave of Eastern Europe) is a 1979 diploma project coordinated by the architect Ion Popa that had the design of games as a theme. The authors were Mihai Nazarie, Dan Velescu and Radu Vișan, graduates of the 1979 class. The original concept was based on the game's ability to communicate as a cultural phenomenon; the project consisted of 10 games divided into three categories (games based on rigid rules, games with rules adapted by players and games without rules that players would invent themselves). In 1981, Romania participated in the International Design Congress (Helsinki) with this project and obtained the Icsid Grand Prize 1980-1981 (International Council of Societies of Industrial Design, a professional body founded in 1957) awarded to the three designers for the project The Game, Another Means of Communication, within the theme "Design for Communities".¹² Even if it happened sporadically, it should be noted that the design graduates used their best efforts, depending on the constraints of the system, in sending their own projects directly to prestigious international competitions.¹³

The graduation diplomas coordinated by Ion Popa were mostly focused on topics with social impact, for example: body concept for the Estafette Renault van (graduate Radu Teodorescu, coordinators Ion Popa and Vladimir Şetran, 1979); electronic equipment and electronic components (graduate Nestor Alexandru, coordinator architect Ion Popa, 1978); Dacia 1300 – modified body (graduate Vlad Angelescu, coordinator architect Ion Popa, 1978).

Among the few original attempts of design pioneering (unique and small series), which overlap with the efforts of architects, is the set of furniture – table and armchairs (mahogany and leather), created by Ion Popa and Vlad Calboreanu (1982- 1986) in several versions (for individual use, for conversation and rest; for hotel lobby, bars, etc.). Manufactured in small series, also sold through Arts Supply (Fondul Plastic) stores, the furniture consisted of a low table and armchairs with a support structure in ellipsoidal section.¹⁴ This set was designed in two variants, according to the shape of the joint elbow, which was round or with edges (in fact it is a quarter of a torus, faceted or simple)¹⁵. The furniture project was rewarded in 1983 with the Award for Outstanding Aesthetic Quality at the Republican Design Exhibition in Bucharest.

A valid design project, which outlines in subsidiary another research topic (that of the intersection with politics) and another design recipient in socialist society (nomenclature), is represented by an order for furniture and interface for a computerized chess system. The man-machine game program was already designed and Ion Popa and Vlad Calboreanu conceived and made a mobile system of folding furniture, while a design student solved the theme of the chessboard.¹⁶

Another professional direction in which the architect Ion Popa was actively involved is the organization of significant design exhibitions. He is the one who contributed, together with Vlad Calboreanu, as co-organizer and exhibitor, to the organizing of the first edition of the Republican Design Exhibition in Bucharest (Dalles Hall, December 1982 - January 1983), with over 200 participants and 2,000 works. Created after the model of the Milan triennials, it was a valuable event for the study of design (at the level of education and work in production) and it was especially an opportunity for the public exhibition of products created by Romanian designers.

The establishment of the first form of higher education in design (Industrial Forms) in Communist Romania, in 1969, shows, in addition to the ideological issue, an international issue of the profession. We refer to the

attempt to form pedagogical patterns for a profession whose framework was now being defined, even if the demarcation line between architecture and design was fluid, both in theory and in practice. A profession which, in the case of Romania, designers and architects or architects and designers have practiced in the form of individual destinies, in a totalitarian political system (with an ideology only seemingly negotiable and beneficial to design practice), such as the architect-designer Ion (Nelu) Popa.

The theme of this article commemorating 30 years since the death of the architect Ion (Nelu) Popa is in connection with the anniversary exhibition 50 Design UNArte. A Visual History of the Bucharest School (1969–2019), project coordinator: Dinu Dumbrăvician, curators: Mirela Duculescu & Cristina Sabău, visual identity by Radu Manelici, exhibition design by Radu Manelici & Roland Kunst, organized by the National University of Arts Bucharest (National Museum of Art of Romania, Bucharest, Oct. 24 – Nov 29, 2019). Taking shape as an educational process journal centering the school-workshop as its first reading layer, the exhibition celebrated half a century since the birth of the first form of higher education in design in Romania, within the Institute of Fine Arts in Bucharest.

www.unarte.org

“EVERYTHING THAT HUMANS PRODUCE IS FIRST CREATED (INTENTIONALLY DESIGNED, DEVELOPED, PLANNED) AND EVERYTHING THAT HUMANS PLAN (DESIGN, BUILD) ACQUIRES MEANING FOR THE ECONOMY, SOCIETY AND THE ENVIRONMENT. THE QUALITY OF LIFE, THE USE OF MATERIAL RESOURCES AND THE WELL-BEING OF HUMAN SOCIETY ARE CLOSELY RELATED TO THIS ABILITY OF CREATING ENVIRONMENTS AND PRODUCTS. AS NEVER BEFORE, DESIGN PLAYS A CRITICAL ROLE IN RESPONDING TO THE DEMANDS DICTATED BY HUMAN NEEDS, THE PACE OF EVOLUTION AND ECONOMIC ASPIRATIONS.”

(Statute of the International Council of Industrial Design Societies – Icsid)

ION POPA, VLAD CALBOREANU, FRANCISC ECHERIU AND ROMEO SIMIRAȘ, ARCH., CONSULTING CENTER IN INDUSTRIAL CREATION, PRODUCT PACKAGING AND PROMOTION, FACULTY OF FOREIGN TRADE, "DESIGN AND DEVELOPMENT", STATEMENT, NATIONAL DESIGN SEMINAR. BUCHAREST: SCIENTIFIC PUBLISHING HOUSE, 1974. 25-39.
[EXCERPT]

"(...) IN REGARD TO THE ATTRIBUTIONS WE HAVE REFERRED TO, WE BELIEVE THAT IT IS NECESSARY TO INFORM THIS FORUM ABOUT A POSSIBLE DESIGN ACTIVITY. IN THIS VIEW, WE PROPOSE:

1. ELABORATION OF AN INITIAL DOCUMENTATION AND PROSPECTING ACTIVITY MATERIALIZED IN A COMPLEX STUDY RELATED TO THE ACTION CAPACITIES OF DESIGN.
2. INCLUSION IN THE LONG-TERM FORECASTS OF ITS CONTRIBUTION TO THE ECONOMY AND SOCIETY.

OUR COMMON GOAL IS TO BUILD A MULTILATERALLY DEVELOPED SOCIALIST SOCIETY.

OUR PRESENCE IN THIS ACTION OF GREAT IMPORTANCE, THE CONTRIBUTION OF FORCES SPECIALIZED IN DESIGN SIGNIFIES THE ATTITUDE OF HIGH RESPONSIBILITY AND SOCIALIST CONSCIENCE OF THE ROMANIAN DESIGNERS. DESIGN IS A SOCIAL ASSET, A CULTURAL ASSET AND AN OPPORTUNITY FOR EDUCATION, IT ORGANICALLY BELONGS TO THE FUTURE OF ROMANIA."

1 Ion (Nelu) Popa (1944, Crețești village, Ilfov county – 1990, Bucharest). An architect, graduate of the “Ion Mincu” Institute of Architecture in Bucharest (1972, coordinating prof. Anton Dâmbaianu, chair of Interior Architecture), assigned after graduation to the Construction Trust of the “Carpathians” Economic Office Bucharest; an architect at the Center for Consulting in Industrial Product Creation, Packaging and Promotion, Faculty of Foreign Trade, Academy of Economic Studies (1972-1976); member of the design group Studio DA (1973-1979). Since 1976, a tenured professor at the “Nicolae Grigorescu” Institute of Fine Arts in Bucharest, Industrial Forms Section [Design]. Ion Popa was a member of the PCR (Romanian Communist Party) (1967-1989) and the deputy secretary of the Basic Organization Bureau of the PCR from the Art Institute of Bucharest (1979-1983). Ion Popa joined PCR in 1967 in order to be able to leave Romania for a bicycle tour of Europe.

2 The functioning of the Romanian society under the communist regime experienced a relaxation of Marxist-Leninist dogmas between 1965-1974, when Nicolae Ceaușescu took over the power at the head of the Romanian Communist Party and proclaimed principles of openness to the West and the consolidation of socialist society.

3 Vlad Ion Calboreanu (born in 1946, Bucharest). Architect, graduate of the “Ion Mincu” Institute of Architecture in Bucharest (1970, prof. Anton Dâmbaianu), an architect at the Institute of Studies and Designs of Constructions for Agriculture and Food Industry/ISPCAIA Bucharest (1970-1978). Member of Studio DA (1973-1979). He was, since 1978, a tenured professor at the Department of Industrial Forms [Design], School of Decorative Arts and Design, “Nicolae Grigorescu” Institute of Arts in Bucharest, where he was conducting workshops, studies and diploma projects. After 1990, a freelance designer, member of the Design Department of the Fine Artists’ Union.

4 Note on the design activity (*Notă privind activitatea de design*), 1980 (?), ANIC, UAP fund, Design Documentation Section 42/1971-1976, page 55.

5 Correspondence with the designer Decebal Scriba (graduate in 1973 of the first class in Bucharest), June 2012.

6 Statement of Alba Delia Popa (née Calboreanu), courtesy of Delia Popa, August 2020.

7 The execution of the stainless steel support pillars was performed by enterprises from Bucharest and the watch dial was ordered from the Mediaș Enamel Factory. Subsequent additions, which do not belong to Ion Popa and the original project, are inadequate (fencing with a chain supported by pillars in the form of miniature clocks). Statement of Alba Delia Popa, courtesy of Delia Popa, August 2020.

8 *National Design Seminar (Seminarul Național de Design)*, Scientific Publishing House, Bucharest, 1974.

9 Other topics were: solving the “kitchen for Romanians”, solutions to increase the quality of life in rural areas, etc. Interview with Vlad Calboreanu, October 2013.

10 The prototype models were handed over to the Electronica Company and destroyed in the earthquake of March 4, 1977. The architects had found a manufacturer from Copșa Mică producing plastic granules for injection in the mold. Interview with Vlad Calboreanu, October 2013.

11 Emil Huștiu, Bucharest graduate, class of 1978/1979, correspondence, July 2013.

12 The project was presented by the designer Constantin Marinescu (graduate in 1973 of the first class from Bucharest) and the head of the Design Department of UAP in the *Arta* magazine as “a prestigious success of Romanian design”. Constantin Marinescu, “Design 1981 - Icograda, Icsid, Ifi”, (Helsinki), *Arta* nr. 9, 1981, p. 18. On behalf of Romania, the designer Alexandru Ghilduș (Romanian Optical Enterprise), Constantin Marinescu (Industrial Leatherwear, Rubber, Footwear Plant) and Radu Vișan (Automatica Plant) participated in the congress by presenting reports

13 For example, Dragoș Gheorghiu (graduated in 1979 from the school in Bucharest) is awarded *ex aequo* by Icsid in Kyoto in 1982 for the project *Walkart – a Tool of Today’s Communication*, in the competition with the theme *Design for Communities: Communication and the Development of the New Media*. He also participated in Kyoto in 1984 with the *Tangram – portable video project*.

14 The mahogany was purchased from the Veneer Factory in Constanța, which sold the so-called “knife-surplus”. Interview with Vlad Calboreanu, October 2013.

15 Telephone interview with Vlad Calboreanu, by courtesy of Alba Delia Popa, August 2020.

16 The commissioner was a member of the Central Committee of the Romanian Communist Party who requested, through the City Hall of District 2 in Bucharest, an order on behalf of Nicolae Ceaușescu, who was a passionate of various sports, including chess. The chess pieces were inspired by works of Constantin Brâncuși. Telephone interview with Vlad Calboreanu, courtesy of Alba Delia Popa, August 2020.

EXPOZITIA

A 3D shadow effect is applied to the word 'EXPOZITIA', making the letters appear to have depth and cast shadows onto the blue background.

THE
EXHIBITION

Expoziția s-a axat, pe de o parte, pe expunerea unor fotografii de arhivă ce nu au mai fost arătate publicului larg și care documentează activitatea profesională a arhitectului Ion Popa din anii 1970 și 1980 în mai multe ipostaze. O primă ipostază este cea de membru fondator al grupului de arhitectură și design Studio DA, compus din arhitecții Ion Popa, Vlad Calboreanu, Francisc Echeriu, Romeo Simiraș, Marica Solomon și Alba Delia Popa, grup care a activat între 1973 și 1979 cu scopul de a colabora la proiecte de design și de arhitectură. Unul dintre proiectele importante ale grupului este acela de design al unor televizoare portabile, proiect ce a implicat colaborarea interdisciplinară dintre mai multe instituții de învățământ din București, alături de un reprezentant al industriei.

O altă latură a activității sale profesionale, documentată în expoziție, este cea de designer de mobilier, alături de colegul său de facultate și colaborator pe termen lung, arhitectul Vlad Calboreanu, și cea de cadru didactic și îndrumător de diplomă al studenților la Secția de Design a Institutului de Arte Plastice “Nicolae Grigorescu” (actual, Universitatea Națională de Arte București) (1974-1990).

Pe de altă parte, expoziția a făcut o încercare de a contura personalitatea sa expansivă și exploratoare, care a favorizat realizările în domeniul designului de pionierat. Astfel, publicul a fost invitat să vizioneze documentarea locului în care a copilărit Ion Popa, în relație cu opera sa, sau documentarea unui Tur al Europei pe bicicletă, parcurs de acesta în anii studenției, care s-a bucurat de atenția presei de la acea vreme, precum și documentarea pregătirilor pentru Turul Orașelor Olimpice, alături de arhitectul George Mărculeț, un proiect ambițios care în final nu s-a mai realizat.

Expoziția a prezentat și două proiecte ale fiicei sale, Delia Popa, artistă vizuală activă pe scena de artă contemporană, inspirate de familie și de locul în care s-a născut Ion Popa.

Nu în ultimul rând, în acord cu titlul proiectului, *Back to the Future – Design românesc la intersecție*, publicul a fost invitat să descopere jocurile educative pe care studenți la Științele Educației (Universitatea din București) și studenți la Design (Universitatea Națională de Arte București) le-au conceput și testat pentru și împreună cu copii cu acces limitat la internet din vecinătatea rurală a capitalei, în cadrul școlii de vară *Back to the Future*, folosind metode și procese tipice de *design thinking* și *problem solving*, în spiritul proiectelor inter-și transdisciplinare ale arhitectului Ion Popa și ale colegilor săi.





Design expozițional: Vanda Maria Sturdza

Echipa expozițională:

Vanda Maria Sturdza, arh. Alba Popa,
Mihai Bodea-Tatulea, Delia Popa

Identitate vizuală:

Daniela Pălimariu & Dan Basu

Fotografii expoziție: Emilian Săvescu

Vernisaj: 22 octombrie, 16:00 - 19:00,
Uniunea Arhitecților din România,
str. Jean Louis Calderon nr. 48, București.

Toate evenimentele proiectului s-au desfășurat cu respectarea tuturor regulilor sanitare speciale în vederea prevenirii răspândirii SARS-CoV-2.

The exhibition focused, on the one hand, on displaying archive photographs that have not been shown to the general public and which document the professional activity of architect Ion Popa in several instances from the 1970s and 1980s.

A first instance is that of a founding member of the architecture and design group Studio DA, comprising architects Ion Popa, Vlad Calboreanu, Francisc Echeriu, Romeo Simiraş, Marica Solomon and Alba Delia Popa, a group which was active between 1973 and 1979 with the purpose of collaborating in design and architecture projects. One of the significant projects of the group is the design of portable TV sets, a project which involved interdisciplinary collaboration among several educational institutions from Bucharest, together with a representative of the industry.

Another side of his professional activity documented in the exhibition is that of furniture designer, together with his university colleague and long-term collaborator, architect Vlad Calboreanu, and that of teacher and student diploma mentor at the Design Department of the “Nicolae Grigorescu” Institute of Fine Arts (now, The National University of Arts Bucharest) (1974-1990).

On the other hand, the exhibition attempted to outline his expansive and exploratory personality, which favored achievements as a design pioneer. Thus, the public was invited to watch the documentation of the place where Ion Popa spent his childhood, in relation to his work, or the documentation of the Tour of Europe by bicycle, made by him during his university years which captured the attention of the press of that time, as well as documenting the preparations for the Tour of the Olympic Cities, together with the architect George Mărculeţ, a very ambitious project that in the end was never realized.

The exhibition also presented two projects of his daughter, Delia Popa, a visual artist active on the contemporary art scene, inspired by the family and the place where Ion Popa was born.

Last but not least, in accordance with the title of the project, Back to the Future – Romanian Design at a Crossroads, the audience was invited to discover the educational games that students of Educational Sciences (University of Bucharest) and students of Design (National University of Arts Bucharest) conceived and tested for and with children with limited internet access in the rural neighborhood of the capital, during The Back to the Future Summer School, using methods and processes typical of design thinking and problem solving, in the spirit of the inter- and transdisciplinary projects of the architect Ion Popa and his colleagues.

Exhibition design: Vanda Maria Sturdza

Exhibition team: Vanda Maria Sturdza, arch. Alba Popa, Mihai Bodea-Tatulea, Delia Popa

Visual identity: Daniela Pălimariu & Dan Basu

Exhibition photos: Emilian Săvescu

Opening: October 22, 16:00 – 19:00, Union of Architects of Romania(UAR), 48 Jean Louis Calderon Street, Bucharest.

All project events took place in compliance with all special sanitary rules in order to prevent the spread of SARS-CoV-2.

THE MAKING OF



VANDA MARIA
STURDZA

Procesul de lucru pentru realizarea acestei expoziții a fost pentru mine în primul rând unul emoțional, fiind vorba despre tatăl prietenei mele, Delia. Printre primele provocări au fost cercetarea și strângerea materialelor care urmau să devină obiectul expoziției. Am început cu o listă a pieselor de mobilier semnate de Ion Popa (unele dintre ele în colaborare cu arh. Vlad Calboreanu), o cronologie reconstruită de către Delia și un interviu cu arhitectul Romeo Simiraș despre Studio DA, al cărui co-fondator fusese Ion Popa ("DA Studio. Estul întâlnește Vestul la București în anii '70", interviu arh. Romeo Simiraș de Cristina Sabău în *10 ani de Design la UAUIM*, 2002-2012, 2012).

Pe lângă latura profesională m-a interesat omul Ion Popa. Aflasem că în timpul studenției făcuse un tur al Europei cu bicicleta, în 1967(!). Chestia asta mi s-a părut fascinantă și esențială pentru expoziție. Am căutat să aflu mai multe detalii începând astfel un dialog cu arh. Alba Popa, mama Deliei și soția lui Ion Popa. Am cules primele anecdote legate de traseul parcurs cu o semicursieră marca Favorit, după care dialogul s-a extins. Datorită amabilității mai multor cunoștințe și prieteni de familie, am reușit să adunăm tot mai multe detalii, ca de exemplu o scrisoare a Uniunii Asociației Studenților cu inventarul echipamentului pus la dispoziție cu împrumut pentru Turul Europei cu bicicleta sau trei articole publicate în noiembrie 1967 după revenirea lui Ion Popa în țară în *Cutezători, Flacăra și Scînteia Tineretului*.

În plus ne-au fost puse la dispoziție, pe lângă documente și scrisori oficiale referitoare la pregătirea plecării în Turul Orașelor Olimpice, o serie de fotografii care documentează antrenamentul pentru acest traseu de 42 de țări pe care Ion Popa urma să-l parcurgă între 1970 și 1972 – tot cu bicicleta, de data aceasta acompaniat de arh. George Mărculeț.

În decursul mai multor întâlniri cu Alba și Delia Popa am făcut o selecție a materialelor care urmau să-și găsească locul în expoziție: fotografii de arhivă care documentează activitatea profesională a arhitectului Ion Popa din anii 1970 și 1980, fotografii personale și de familie, documente, itinerarii, articole, scrisori. Pentru a putea fi expus la o rezoluție de calitate, tot materialul fotografic original a trecut printr-un proces de scanare, prelucrare și (re)printare la o dimensiune mărită față de cea a sursei inițiale.

În apartamentul din București am înregistrat-o pe Alba Popa povestind amintiri despre perioada studenției, sera socrilor de la Crețuști, despre piesele de mobilier semnate de Ion Popa în colaborare cu fratele ei, Vlad Calboreanu, și despre cum au fost făcute. O parte a materialelor audio se

regăsesc în filmul realizat împreună cu Mihai Bodea-Tatulea pentru expoziția *Back to the Future*. Poveștile se suprapun pe plan vizual cu documentarea (parțială) a procesului de producție a expoziției: o vedem pe Delia care redescoperă la propriu mobilierul creat de tatăl ei, cum mută mobilierul din apartamentul familiei din București în sera de la Crețești. Ajunși în seră, în decurs de mai multe cadre – prim-planuri – urmărim un melc care parcurge ba rama din lemn de mahon a fotoliului cu piele roșie, ba ruloul dulăpiorului de birou. Urmărind melcul descoperim detalii interesante de design.

Sera de la Crețești mi s-a părut a fi numitorul comun în spațiu și timp, elementul cheie care face legătura între generații. Ion Popa a crescut la Crețești, iar fiica lui, Delia, s-a stabilit cu atelierul la doi pași de seră, acest loc devenind un laitmotiv al lucrărilor ei. Așadar era cel mai firesc lucru să aducem mobilierul din apartamentul în care a crescut Delia în sera din locul în care a crescut Ion Popa.

Provocarea a fost inițial de a găsi o modalitate de expunere cât mai interactivă, ceea ce pentru mine se traducea în faptul că exponatele trebuie să fie ușor accesibile pentru public. Am decis să nu folosim socluri pentru expunere, deoarece acestea creează automat o barieră, o distanță între public și exponat. Chenarul din scoci de hârtie s-a dovedit a fi o alternativă potrivită care pune în valoare obiectul expus fără a fi perceput drept un obstacol de către vizitator. “Scociul” în sine era și a rămas un instrument de lucru accesibil și des folosit în domeniul arhitecturii și al designului.

Deoarece proiectarea filmului se întâmplă în *loop* în același spațiu în care este expus și mobilierul, provocarea a fost de a găsi o soluție de ecleraj care, pe de o parte, să scoată în evidență fiecare piesă de mobilier și pe de altă parte să fie suficient de discretă încât să nu diminueze calitatea proiecției. Pentru a pune în valoare lucrarea Deliei, *Monumentul infirmierei necunoscute/ Garden Gnome, I, II și III*, și pentru a menține în viață plantele reale conținute în această lucrare am ales un bec special pentru creștere montat într-o veioză originală din anii 1970.



VEDERI DIN EXPOZIȚIE. SUS: HOL UAR / JOS: CAMERA 1 UAR.

EXHIBITION VIEWS. ABOVE: ARCHITECTS'S UNION LOBBY / BELOW: ROOM 1

Spațiul expozițional este structurat pe teme, vezi plan alăturat:

Hol UAR:

JOCURI EDUCATIVE concepute și realizate de studenți la Științele Educației (Universitatea București) și studenți la Design (UNArte) pentru copii cu acces limitat la internet, în cadrul școlii de vară Back to the Future.

JOCURI Claire Murgan, nepoata arhitectului Ion Popa

Camera 1 UAR:

CRONOLOGIE Ion Popa

PORTRET Ion Popa la Veneția, 1967

FOTOGRAFII PROFESIONALE, fotografii
arhiva personală a familiei Popa, arhiva George
Mărculeț, arhiva Mirela Duculescu

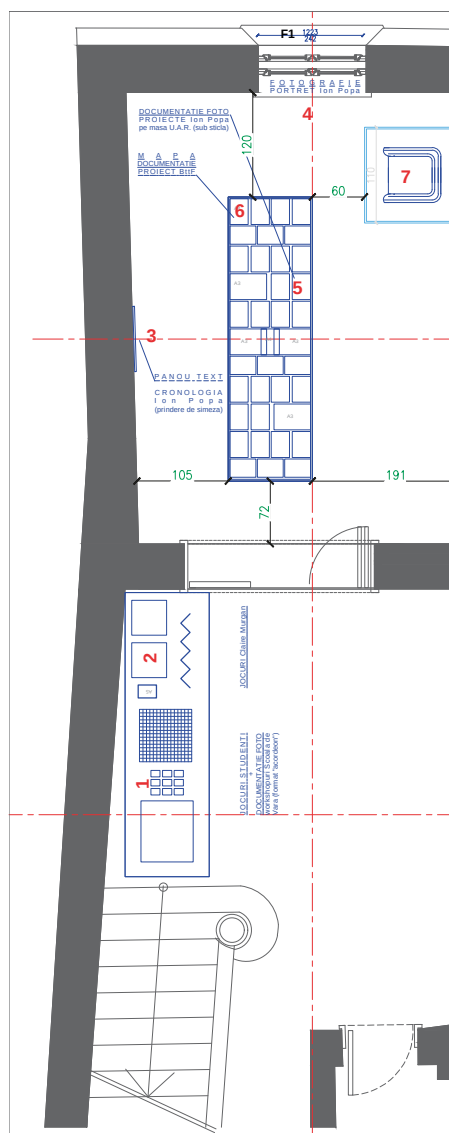
MAPĂ DOCUMENTAȚIE PROIECT. Interviu
(cu Vlad Calboreanu, Romeo Simiraș ș.a.m.d.),
articole despre și scrise de membrii Studio DA,
articol Mirela Duculescu, corespondență din
timpul procesului de lucru la expoziția Back to
the Future etc.

FOTOLIU mahon și piele

Camera 2 UAR:

MOBILIER Ion Popa și Vlad Calboreanu: set
de două fotolii din mahon și piele cu măsuță
cafea; două fotolii din mahon și piele; dulap
înalt cu rulou; dulap birou cu sertare și uși;
două dulăpioare de birou din lemn cu rulou; un
taburet de bucătărie din lemn; un taburet din
lemn mahon cu șezut din piele.

HARTĂ reconstituire Turul Europei cu bicicleta,
print reproducere harta Europei din Atlas
Geografic (anii 1950), hârtie calc; MAPĂ fotografii
din Turul Europei și materiale Turul Orașelor
Olimpice



LUCRĂRI DELIA POPA. Am ales lucrările expuse pentru că mi s-au părut a fi o continuare firească a serei din Crețești, locul în care s-a născut tatăl ei, arhitectul Ion Popa: *Monumentul infirmierei necunoscute/ Garden Gnome, I, II și III* (2018) și *Viata secretă a plantelor de apartament* (2008-2009).



The work process to accomplish this exhibition was for me primarily an emotional one, as it concerned the father of my friend, Delia. Among the first challenges were the research and collection of materials that would become the subject matter of the exhibition. We started with a list of pieces of furniture designed by Ion Popa (some of them in collaboration with architect Vlad Calboreanu), a chronology reconstructed by Delia and an interview with the architect Romeo Simiraş about Studio DA, whose co-founder had been Ion Popa (“DA Studio, the East Meets the West in Bucharest in the 70s”, interview with arch. Romeo Simiraş by Cristina Sabău in 10 Years of Design at UAUIM, 2002-2012, 2012).

Besides the professional side, I was interested in Ion Popa as an individual. I had learned that during his studies he went on a tour of Europe by bicycle, in 1967(!). This seemed fascinating and essential to the exhibition. I began to look for more details, and started a dialogue with architect Alba Popa, Delia’s mother and Ion Popa’s wife. I collected the first anecdotes related to the route taken by a Favorit touring bicycle, after which the dialogue extended. Due to the kindness of several acquaintances and family friends, I managed to gather ever more details, like a letter from the Students’ Association Union, with the inventory of the rented equipment for the Tour of Europe by bicycle, or three articles published in November 1967, after the return of Ion Popa, in the magazines Cutezătorii, Flacăra and Scînteia Tineretului.

Furthermore, official documents and letters regarding the preparations for departure for the Tour of the Olympic Cities were made available, a series of photos documenting the training for this route of 42 countries, which Ion Popa was to cover between 1970 and 1972 – also by bicycle, this time accompanied by the architect George Mărculeţ.

During several meetings with Alba and Delia Popa I made a selection of materials that would find their place in the exhibition: archive photos documenting the professional activity of Ion Popa from the 1970s and 1980s, personal and family photos, documents, itineraries, articles and letters. In order to be shown in high quality resolution, the entire original photographic material was subject to a process of scanning, processing and (re)printing at an increased size from the original source.

In the apartment in Bucharest, I recorded Alba Popa recounting memories of her university days, the greenhouse of her parents-in-law from Crețești, of the pieces of furniture signed by Ion Popa in collaboration with her brother, Vlad Calboreanu, and about how they were made. Some of the audio materials can be found in the film made together with Mihai Bodea-Tatulea for the exhibition Back to the Future. The stories visually overlap with the (partial) documentation of the exhibition process: we can see Delia personally rediscovering the furniture created by her father, how she moves the furniture from the family's apartment in Bucharest to the greenhouse in Crețești. Arriving in the greenhouse, during several shots – close-ups – we follow a snail moving either across the mahogany wood frame of the red leather armchair, or the roll of the office cabinet. Following the snail we discover interesting design details.

The greenhouse from Crețești seemed to me to be the common denominator in space and time, the key-element connecting generations. Ion Popa grew up in Crețești and his daughter Delia set her studio in the close proximity of the greenhouse, this place becoming a leitmotif of her works. Therefore it was the most natural thing to bring the furniture from the apartment where Delia grew up to the greenhouse from the place where Ion Popa grew up.

The initial challenge was to find a method of display as interactive as possible, which for me meant that the works should be easily accessible to the public. We decided not to use plinths for display, as they automatically create a barrier, a distance between the public and the work. The frame made of masking tape proved to be a suitable alternative, highlighting the displayed object without being perceived by the visitor as an obstacle. The masking tape itself was and remains an accessible and often used tool in the field of architecture and design.

As the film screening takes place in a loop in the same space where the furniture is displayed, the challenge was to find an artificial lighting solution that, on the one hand, would highlight each piece of furniture and, on the other hand, be discreet enough, so as not to diminish the quality of the screening. In order to highlight Delia's work, Monument to the Unknown Nurse / Garden Gnome, I, II and III (2018), and to keep alive the real plants contained in this work we chose a special light bulb for growing plants mounted on an original lamp from the 1970s.



TALL CABINET WITH ROLLER, ION POPA, 1984-1985

DULAP ÎNALT CU RULOU, ION POPA, 1984-1985

The exhibition space is structured on themes, see plan on pages 58 - 59:

Architects' Union (UAR) Lobby:

EDUCATIONAL GAMES designed and developed by students of Education Sciences (Bucharest University) and students of Design (UNArte) for children with limited internet access, during the Back to the Future summer school.
GAMES Claire Murgan, granddaughter of the Architect Ion Popa

Room 1 UAR:

CHRONOLOGY Ion Popa

PORTRAIT Ion Popa in Venice, 1967

PROFESSIONAL PHOTOS, photos from the personal archive of the Popa family, the archive of George Mărculeț, the archive of Mirela Duculescu

PROJECT DOCUMENTATION FOLDER with interviews (Vlad Calboreanu, Romeo Simiraș and others), articles written about and by the members of Studio DA, article by Mirela Duculescu, correspondence during the work process at the Back to the Future exhibition etc.

ARMCHAIR mahogany and leather

Room 2 UAR:

FURNITURE by Ion Popa and Vlad Calboreanu: set of two mahogany and leather armchairs with coffee table; two mahogany and leather armchairs; tall cabinet with roller; office cabinet with drawers and doors; two wooden desk cabinets with roller; one wooden kitchen stool; one mahogany stool with leather seat.

MAP reproduction of the Tour of Europe by bicycle, print reproduction of a map of Europe from a geographic atlas from the 1950s, tracing paper;

FOLDER photos from the Tour of Europe and materials from the Tour of the Olympic Cities

PERSONAL PHOTO ALBUM from the personal archive of the Popa family

FILM made by Vanda Maria Sturdza and Mihai Bodea-Tatulea. Contains audio recordings with Alba Popa, Bucharest, 2020.

WORKS OF DELIA POPA. I chose the displayed works as they seemed to me to be a natural continuation of the greenhouse in Crețești, the place where her father, the architect Ion Popa, was born: Monument to the Unknown Nurse / Garden Gnome, I, II and III (2018) and The Secret Life of Houseplants (2008-2009).

— cronica subiectivă —

DESPRE DESIGN

Designul a demarat dintr-un protest față de sărăcia și urîtenia primelor lucruri create de mașină. Monstrul locomotivă, fabricile urite și mizere, ca și produsele lor, au determinat apoi reacția împotriva mașinismului. De unde tendința de reînviere a artizanatului, care, în trecut nu spus, ne încercă și azi și revine ori de câte ori omul se simte copleșit de tehnologie și crede că își pierde ceva din calitățile sale.

În această perioadă de căutare, de opțiune între artizanat și industrie, între vâsloșitele stiluri și forma ce rezultă din funcțiune, se nasc și capitelurile de fier și mobilele cu dentelări de fontă, scaunula lebădă, obiecte din care unele poartă pecetea originalității, dar compromit conceptul de design.

La acea vreme observăm, alături de încercările amintite în exemplele de mai sus de a scoate industria din impas cu ajutorul artei, și tendința de a scoate arta din criză cu ajutorul industriei, concretizată în experimentul Bauhaus, școală și exemplu de funcționalism.

Mal tirziu, odată cu dezvoltarea industriei s-a crezut că este necesar și suficient ca obiectul produs industrial, de serie, să aibă și o calitate estetică, menită să-l ajute să facă față concurenței la vânzare. Aceasta este opțiunea anilor '30 în America, când designul este un fel de design al formei, așa-numitul styling, care urmărește doar cosmetica produselor. Abia la sfârșitul anilor '50, în Europa se avansează ideea că designul ar putea duce la creșterea productivității muncii, înțelegându-se prin design, nu numai înfrumusețarea obiectelor sau a mașinilor, ci întreaga activitate de proiectare mai eficientă. Se țin cont de datele furnizate de sociolog, tehnolog, ergonom, psiholog și specialistul în marketing (studierea pieței), pe care designerul le aplică în materializarea gândirii sale vizuale.

Tot în Europa, în prezent, s-a ajuns la concluzia că deciziile care afectează utilitatea și frumusețea lumii de obiecte care ne înconjură privesc întreaga societate, de unde și responsabilitatea designerului și a comanditarului său. Designerul este, deci, o componentă a efortului în vederea creării mediului artificial ambiant și dacă va fi nevoie, în vederea limitării lui.

În paranteză, ar trebui arătat că deși termenul de design are numai 100 de ani, activitatea respectivă, de a face un obiect în urma unui proiect, de a crea lucruri frumoase, a existat din totdeauna, tot așa cum a existat noțiunea de serie înaintea industriei. Astfel, ar putea fi arătată apartenența arhitecturii la acest domeniu, ea fiind de fapt un design al cadrului construit, care folosește elemente de serie, standardizate, de la cărămidă la panouri etc.

În țara noastră, designul este așteptat. În industrie, în domeniul bunurilor de consum, al ambalajelor, și este de așteptat că dacă pornim mai tirziu, să nu repetăm greșelile prin care au trecut țările cu experiență în acest domeniu, ci să învățăm din ele. Spuneam la început că designul a demarat din protestul față de urîtenia obiectului de serie. S-a pornit atunci la drum fără a cunoaște bazele, motivele și prioritățile îmbunătățirilor. Deci, iz noi, pentru ca această activitate să dea rezultate, trebuie să se bazeze pe un studiu real al necesităților din țara noastră. Apoi, designerul nu trebuie să uite că terenul său de activitate este obiectul de serie, care prin definiție este destinat maselor largi sau, după caz, unei categorii distincte, care trebuie profund cunoscută.

În aparență există o contradicție între gustul general și obiectul creat de designer, purtător al unei bogății culturale pe care omul obișnuit nu o are. Un scaun creat de Charles Eames îi poate părea uscat și fad. Obiectele aparținând școlii Bauhaus, la început știi al unei elite intelectuale, pot apărea ca o culme a bunului gust componentilor acestei categorii sociale, și în același timp, să nu însemne nimic pentru alții.

Bunul gust poate apărea rece și uscat, deoarece el înseamnă cultură, acumulare, ce se codifică în simboluri, noțiuni și chiar materializări abstracte, care nu spun mare lucru decît celor care le decodifică. Apare foarte clar faptul că semantica obiectelor nu este aceeași pentru fiecare destinatar. În concluzie, obiectul industrial este destinat să satisfacă, nu gustul designerului care-l concepe, ci sensibilitatea și gustul categoriei pentru care este creat. Dar prin acest obiect designerul mai are posibilitatea să-și transmită și punctul de vedere personal prin care el trebuie să educe, nu să șocheze.

Poziția designerului este, însă, pe lângă aceea de a servi societatea și de a depinde de ea, și de a avea nevoie, în folosirea capacităților și demonstrarea cunoștințelor, de înțelegerea și încrederea celor din jur, de «mînă liberă», nu de stăruiri și păreri necompetente. Și dacă este exagerată uneori pretenția arhitectului și a designerului de a fi factorul principal în influențarea și chiar în determinarea unui comportament prin obiectul creării lor, este și mai greșită tratarea lui drept un «original», un «visionar» și nu un specialist competent.

Arh. ALBA DELIA POPA

ARTICOL DE ARH. ALBA POPA DIN
REVISTA ARHITECTURA, NR 5, 1973,
MAPĂ DOCUMENTAȚIE PROIECT DIN
CADRUL EXPOZIȚIEI
BACK TO THE FUTURE

ARTICLE BY ARCHITECT ALBA POPA
FROM ARHITECTURA, MAGAZINE NO.
5, 1973, PROJECT DOCUMENTATION
FOLDER WITHIN THE EXHIBITION BACK
TO THE FUTURE





SUS: VEDERE CAMERA 1 CU FOTOGRAFII DE ARHIVĂ; JOS: CAMERA 2 DULAP CU RULOU DE ION POPA,
CARTEA VIAȚA SECRETĂ A PLANTELOR DE APARTAMENT DE DELIA POPA

ABOVE: VIEW OF ROOM 1 WITH ARCHIVE PHOTOS; BELOW, ROOM 2 DESK CABINET WITH ROLLER BY ION POPA,
THE BOOK THE SECRET LIFE OF HOUSEPLANTS BY DELIA POPA

VIEW ROOM 2, OFFICE CABINET WITH DRAWERS AND DOORS BY ION POPA

VEDERE CAMERA 2, DULAP CU SERTARE ȘI UȘI DE ION POPA





CAPTURI DIN FILMUL EXPOZIȚIEI DE
VANDA MARIA STURDZA ȘI
MIHAI BODEA-TATULEA, 15', 2020

FILM STILLS FROM EXHIBITION FILM BY
VANDA MARIA STURDZA AND
MIHAI BODEA-TATULEA, 15', 2020





SUS: FOTOGRAFIE DE FAMILIE ÎN
BUCĂTĂRIA DESIGN ION POPA, 1986,
FOTO: EMILIAN SĂVESCU;
JOS: ION POPA ÎN ANII 80

ABOVE: FAMILY PHOTO IN KITCHEN
DESIGNED BY ION POPA, 1986,
PHOTO: EMILIAN SĂVESCU;
BELOW: ION POPA IN THE 1980S

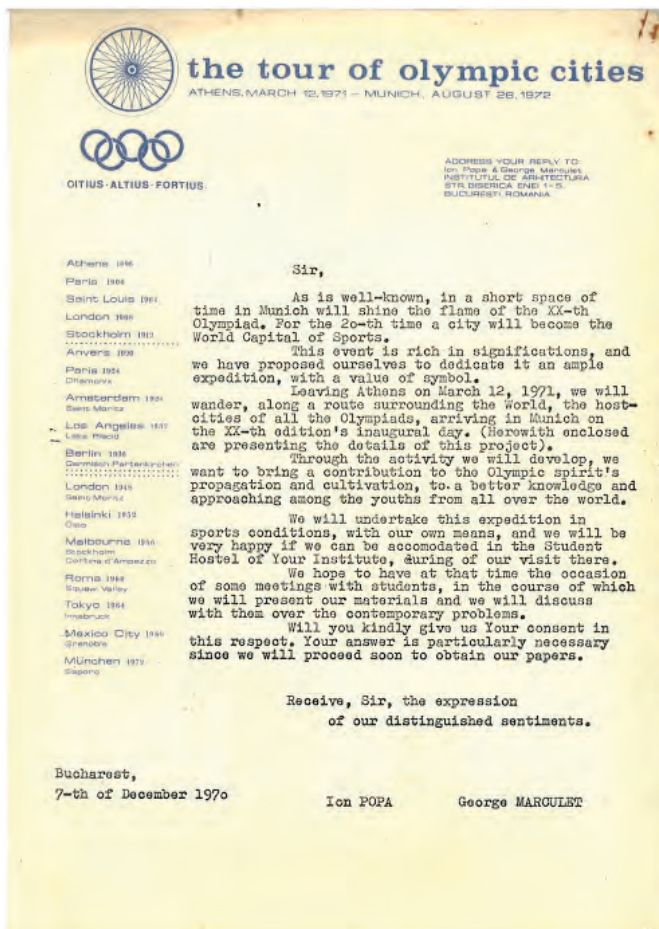
ALBA DELIA POPA LA CREȚEȘTI,
1969. FOTO: GEORGE MĂRCULEȚ

ALBA DELIA POPA ÎN CREȚEȘTI,
1986. PHOTO: GEORGE MĂRCULEȚ



ILIE ȘI MARIA POPA ÎN GOSPODĂRIA
LOR DE LA CREȚEȘTI, 1969,
FOTO: GEORGE MĂRCULEȚ

ILIE AND MARIA POPA IN THEIR
CREȚEȘTI HOUSEHOLD, 1969,
PHOTO: GEORGE MĂRCULEȚ



ION POPA ÎN PIAȚA SAN MARCO, VENEȚIA,
TURUL EUROPEI PE BICICLETĂ, 1967

ION POPA IN ST. MARK'S SQUARE, VENICE,
TOUR OF EUROPE BY BICYCLE, 1967

PREGĂTIREA TURULUI ORAȘELOR OLIMPICE, SCRISOARE CĂTRE INSTITUȚII DE ÎNVĂȚĂMÂNT,
ION POPA ȘI GEORGE MĂRCULEȚ, 7 DECEMBRIE 1970

PREPARATIONS FOR THE TOUR OF THE OLYMPIC CITIES, LETTER TO EDUCATIONAL
INSTITUTIONS, ION POPA AND GEORGE MĂRCULEȚ, DECEMBER 7, 1970

ION POPA ÎN TIMPUL
ANTRENAMENTULUI PENTRU
TURUL ORAȘELOR OLIMPICE
ALĂTURI DE GEORGE MĂRCULEȚ
ARHIVA GEORGE MĂRCULEȚ

ION POPA DURING TRAINING FOR
THE TOUR OF THE OLYMPIC CITIES
WITH GEORGE MĂRCULEȚ
GEORGE MĂRCULEȚ ARCHIVE



ION POPA RIDICAT PE BRAȚE DE COLEGI LA INSTITUTUL DE ARHITECTURĂ
"ION MINCU" LA REVENIREA ÎN BUCUREȘTI, TURUL EUROPEI PE BICICLEȚĂ,
OCTOMBRIE 1967
ARHIVA FAMILIEI POPA

ION POPA RAISED IN THE ARMS OF COLLEAGUES AT THE "ION MINCU"
INSTITUTE OF ARCHITECTURE ON HIS RETURN TO BUCHAREST,
TOUR OF EUROPE BY BICYCLE, OCTOBER 1967
THE ARCHIVE OF POPA FAMILY



TURUL EUROPEI CU BICICLETA!

Se numește Nelu Popa. Are 23 de ani și e student în anul III al Institutului de arhitectură din Capitală. I-am așteptat sosirea împreună cu alți zeci de colegi și cetățeni atrași de marea panou de la intrarea institutului: «9 august-30 septembrie, orele 11.00. Ungaria-Austria-Cehoslovacia - R.F. a Germaniei - Belgia-Franta - Elveția - Italia-Iugoslavia-București». Aproximativ 7000 de km!

Orele 11.00. «Arhitectura» începe să scandeze: «Popa, Popa». Un băiat înalt, pe o bicicletă supradimensionată (sac de dormit, cort, un mic bagaj etc., etc.), pantaloni scurți, pulover, își face apariția. Pare obosit și emoționat. După ce se mai potolește entuziasmul colegial parvenim să punem «telegrafica» câteva întrebări.

— Mai întâi, ade cex?

— Am vrut să cunosc locuri noi, oameni, orașe, monumente arhitectonice. Nu uitați că anul trecut am făcut un «Tur al României» pentru ai cunoaște frumusețile.

— Cum ai fost primit?

— Peste tot tinerii sînt de-o solidaritate emoționantă. Faptul că sînt român, și încă primul care ieșese cu bicicleta în lume, m-a făcut decît să le sporescă simpatia față de mine.

— Accidente?

— La trecătoarea «S. Getharda», în Alpi, m-am răsturnat; la Nürnberg — trei zile de ploaie înghețată. Pneuri sparte etc., etc.

— Impresii?

— Uriaș de multe! Pentru un tînar, contactul direct cu oamenii, cu alte țări, e un lucru extraordinar, de neînlocuit cu nici o lectură. O aventură, dacă vrei, care te masează, te face mai apt pentru înțelegere. Poc spune că a fost o vară de studiu...

— Proiecte?

— Școala, examenele, iar la vară, poate o altă excursie. Singur sau cu alți, mulți alți tineri dormici de drumetie.

— Iți urăm succes, stimate Nelu!

M. VALERIU



INSTITUTUL DE ARHITECTURĂ "ION MINCU",
REVENIREA ÎN BUCUREȘTI, TURUL EUROPEI PE
BICICLEȚĂ, OCTOMBRIE 1967

"ION MINCU" INSTITUTE OF ARCHITECTURE,
RETURN TO BUCHAREST,
TOUR OF EUROPE BY BICYCLE, OCTOBER 1967

*Ion Popa -
16.8.1967*

*Stimate
recunoscut,*

*Cred că te vor surprinde aceste
rînduri la primirea ta, te rog
să-mi scuzi îndrăzneala de a-ți
tulbura liniștea suflătoare (poate
că îmi vei răspunde, poate că nu.)
Poate ai să te întorci de unde ai
putut aceasta față să-mi afle
adresa. E foarte ușor de găsit.
Eu sînt dirijinta la c.s.a. și
am făcut absoamente la revata
"Cutezătorii" împreună cu elevii
mei din clasă.
Eu o studiez împreună cu elevii în
fiecare săptămîna. Îmi rezerv
un loc la librerie numai pentru*

ARTICOL DIN FLĂCĂRA
4 NOIEMBRIE 1967

ARTICLE FROM FLĂCĂRA
NOVEMBER 4, 1967

UNA DIN CELE APROAPE
100 DE SCRISORI DE LA
ADMIRATORI ÎN URMA
ARTICOLELOR ÎN ZIARE,
TURUL EUROPEI PE
BICICLEȚĂ, AUGUST-
OCTOMBRIE 1967

ONE OF ALMOST
100 LETTERS FROM
ADMIRERS FOLLOWING
NEWSPAPER ARTICLES,
TOUR OF EUROPE BY
BICYCLE,
AUGUST-OCTOBER 1967

MONUMENTUL INFIRMIEREI NECUNOSCUTE / GARDEN GNOME

I, II și III, 2018

Delia Popa

Instalație de dimensiuni variabile alcătuită din: sculptură ipsis, 30x10x12 cm, turnată de Alexandru Căzănaru; plante tropicale: ferigă, crinul păcii și altele, inclusiv mușchi sphagnum; substrat tip pământ, 5 straturi diferite; terarium/acvariu sticlă, 80x40x35 cm

Instalația este un omagiu adus infirmierelor care au slujit în primul război mondial alături de celelalte cadrele medicale, care mergeau pe front, activau în spitale mobile, în sate și orașe, punându-și viața în pericol și care nu au fost recunoscute ca "eroine", alături de soldați. A fost concepută pentru elevi din școli din București și Ploiești și creată în trei exemplare sensibil diferite. Conține un element participativ din partea școlilor gazdă, respectiv a elevilor, și anume acela de a prelua îngrijirea plantelor și în acest fel și a "bunăstării" simbolice a sculpturii donate și a memoriei infirmierelor.

Lucrarea este realizată cu sprijin tehnic de Oana Marinică și consiliere scenografică de Vanda Maria Sturdza.

Două exemplare au fost donate școlilor, iar acest exemplar a fost expus în expoziția de grup ARW – Artists React to WAR, organizată în cadrul proiectului Războiul în imagini – context și reprezentare, curatoriat de Olivia Nițș, produs de WASP Studios și co-produs de Asociația 4Culture.

THE MONUMENT TO THE UNKNOWN NURSE / GARDEN GNOME

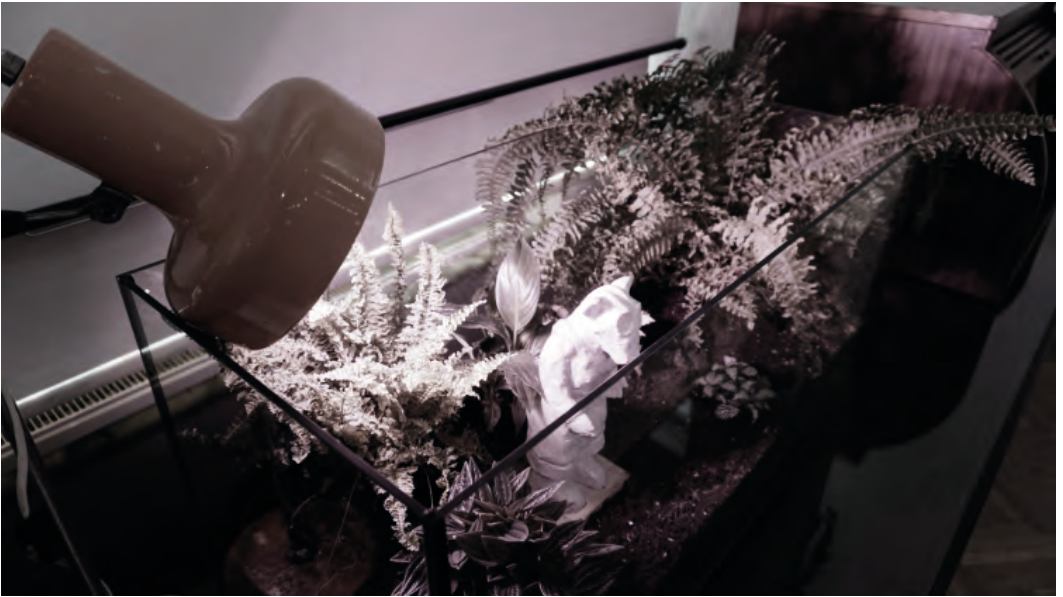
I, II and III, 2018

Delia Popa

Installation of variable dimensions consisting of: plaster sculpture, 30x10x12 cm, cast by Alexandru Căzănaru; tropical plants: fern, peace lily and others, including sphagnum moss; soil substrate, 5 different layers; glass terrarium/aquarium, 80x40x35 cm

The installation is a tribute to the nurses who served in the First World War, along with the other medical staff who went to the battlefield, worked in mobile hospitals, in villages and cities, endangering their lives, and who were not recognized as "heroines" alongside soldiers. It was conceived for students from schools in Bucharest and Ploiești and created in three slightly different copies. It contains a participatory element on the part of the hosting schools, of the students respectively, namely that of taking care of the plants and thus also of the symbolic "well-being" of the donated sculpture and the memory of the nurses. Made with the technical support of Oana Marinică and scenographic advice by Vanda Maria Sturdza

Two copies were donated to schools, and this copy was displayed in the group exhibition ARW – Artists React to WAR, organized within the project War in Images – Context and Representation, curated by Olivia Nițș, produced by WASP Studios, co-produced by 4Culture Association.





VIAȚA SECRETĂ A PLANTELOR DE APARTAMENT

2008 - 2009

Delia Popa

Carte de artist, un exemplar în limba engleză și unul în română

Viața secretă a plantelor de apartament este un mini-documentar care investighează subiecte precum: care sunt experiențele personale ale unui îngrijitor de plante cu o anumită plantă? Care sunt beneficiile de a trăi cu o plantă? De ce unii oameni dezvoltă o pasiune pentru îngrijirea plantelor lor, în timp ce alții nu? Ce poate surprinde o cameră din aceste experiențe?

Proiectul final este o proiecție de diapozitive însoțită de o carte de fotografii și 15 interviuri cu oameni din 9 orașe din întreaga lume. Documentarul a fost prezentat la *Bienala tinerilor artiști din Europa și zona mediteraneană*, ediția a 13-a (Bari, Italia, mai 2008) și la *Teutsch House* (Sibiu, aprilie 2009).

Este inspirat de fotografii găsite în arhiva familiei, în care străbunii din Crețești ai artistei pozează cu ghivece de plante în mână.

THE SECRET LIFE OF HOUSEPLANTS

2008-2009

Delia Popa

Artist book, one copy in English and one in Romanian

The Secret Life of Houseplants is a mini-documentary investigating the following topics: what are the personal experiences of a plant caretaker with a particular plant? What are the benefits of living with a plant? Why do some people develop a passion for caring for their plants, while others do not? What can a camera record from these experiences?

The final project is a slide show accompanied by a photo book and 15 interviews with people from 9 cities worldwide. The documentary was presented at the *Biennial of Young Artists from Europe and the Mediterranean*, 13th edition (Bari, Italy, May 2008), and at *Teutsch House* (Sibiu, April 2009).

It was inspired by photos found in the family archive in which the artist's great-grandparents from Crețești pose with pots of plants in their hands.

SIMPOZIONUL



THE
SYMPOSIUM

SIMPOZIONUL *BACK TO THE FUTURE- DESIGN ROMÂNESC LA INTERSECȚIE*
12 noiembrie, 10:00 - 16:00, Uniunea Arhitecților din România și online

În data de 12 noiembrie, Asociația ArtCrowd-Arțiști în educație a organizat alături de partenerii săi un simpozion la Uniunea Arhitecților din România din București, ca parte a proiectului *Back to the Future – Design românesc la intersecție*, dedicat memoriei arhitectului Ion Popa, pionier al designului românesc.

Designul românesc a parcurs diferite etape, odată cu începerea utilizării termenului pentru întâia oară în mod oficial în anul 1974, în revista *Scînteia*, în anunțarea “primului și singurului de până acum” Seminar Național de Design din același an. A fost rodul unei munci de pionierat a unor profesioniști din varii domenii care au lucrat împreună, inclusiv din zona teatrului, a artelor vizuale, a marketingului, a relațiilor publice sau a arhitecturii. Deoarece arhitectul Ion Popa alături de profesioniști de nivel înalt cu care a colaborat a deschis numeroase căi într-un număr de domenii noi la acea vreme, și simpozionul *Back to the Future 2020* a fost organizat în memoria sa.

Simpozionul *Back to the Future 2020* a fost dedicat tinerilor designeri și studenților în design și în domenii conexe și a avut ca obiectiv, odată cu stabilirea reperelor istorice, aducerea împreună a unor oameni conectați la istoria designului românesc, precum și la viitorul acestuia. Lucrările prezentate au avut ca subiecte: începuturile designului românesc în contextul anilor 1970 și 1980 și al manifestărilor importante din domeniu, design românesc actual radiografiat de generații diferite, designul românesc în contextul internațional și posibile direcții viitoare.

Invitații au fost personalități din domeniu precum:

Lector univ. dr. Mirela Duculescu – Istoria și teoria designului, Universitatea Națională de Arte, București, departamentul Istoria și Teoria Artei
Constantin Flondor – pictor, co-fondator al grupărilor 111, Sigma și Prolog, profesor la Liceul de Arte Timișoara (1962 - 1992) și Facultatea de Arte și Design, Universitatea de Vest din Timișoara, între 1992 și 2005
Dr. Ioana Sanda Avram – designer, cercetătoare în științele modei, președinte Filiala Design, Uniunea Artiștilor Plastici din România
Andrei Borțun – Romanian Design Week, The Institute
Radu Vișan – designer, Asociația alt.F.E.L.

Prof. univ. dr. Rodica Pamfilie – Facultatea de Business și Turism, Academia de Studii Economice din București

Dr. Liviu Mureșan – președinte Fundația EURISC, co-organizator al Seminarului Național de Design 1974

Prof. univ. dr. Călin Vegheș – decan Facultatea de Marketing, Academia de Studii Economice din București

Arh. Vlad Calboreanu – arhitect și designer, membru Studio DA (1973 - 1979), cadru didactic Universitatea Națională de Arte, București, departamentul Design, între 1978 și 1990

Prof. univ. dr. Dinu Dumbrăviciu – Universitatea Națională de Arte, București, departamentul Design

Toate evenimentele proiectului s-au desfășurat cu respectarea tuturor regulilor sanitare speciale în vederea prevenirii răspândirii SARS-CoV-2.

*BACK TO THE FUTURE — ROMANIAN DESIGN AT A CROSSROADS SYMPOSIUM
November 12, 10:00-16:00, at the Union of Architects of Romania and online*

ArtCrowd-Artists in Education association organized a symposium, together with its partners, on November 12, at the Union of Architects of Romania, in Bucharest, as part of the project Back to the Future – Romanian design at a Crossroads, dedicated to the memory of the architect Ion Popa, a pioneer of Romanian design.

Romanian design went through various stages, beginning with the first official use of the term in 1974, in the Scînteia magazine, when the first and only National Design Seminar was announced. It was the result of pioneering work by professionals from various fields who worked together, from areas including theater, visual arts, marketing, public relations or architecture. As the architect Ion Popa, together with the high-level professionals with whom he collaborated, opened many paths in various new fields at that time, the Back to the Future symposium was organized in his memory.

The symposium was dedicated to young designers and students in design and related fields, and had as a subject matter, concurrently with establishing historical landmarks, bringing together people connected to the

history of Romanian design, as well as its future. The presented works had the following topics: the beginnings of Romanian design in the context of the 1970s and 1980s and important manifestations in the field, current Romanian design analyzed by different generations, Romanian design in the international context and possible future directions.

The invited guests were personalities in the field, such as:

University lecturer Dr. Mirela Duculescu - History and Theory of Design, National University of Arts, Bucharest, Department of History and Theory of Art

Constantin Flondor – Painter, co-founder of groups 111, Sigma and Prolog, teacher at the Timișoara High School of Arts (1962-1992) and the West University of Timișoara, School of Arts and Design, between 1992 and 2005

Dr. Ioana Sanda Avram – Designer, researcher in fashion, president of the Design Subsidiary, Fine Artists' Union, UAP

Andrei Borțun – Romanian Design Week, The Institute

Radu Vișan – Designer, alt.F.E.L. Association

Univ. Prof. Dr. Rodica Pamfilie – School of Business and Tourism, Academy of Economic Studies of Bucharest

Dr. Liviu Mureșan – President of the EURISC Foundation, co-organizer of the 1974 National Design Seminar

Univ. Prof. Dr. Călin Vegheș – Dean of the Marketing Department, Academy of Economic Studies of Bucharest

Arch. Vlad Calboreanu – Architect and designer, member of Studio DA (1973-1979), faculty in the Design Department of the National University of Arts, Bucharest, 1978 - 1990

Univ. Prof. Dr. Dinu Dumbrăvician – National University of Arts, Bucharest, Design Department

All project events took place in compliance with all special sanitary rules in order to prevent the spread of SARS-CoV-2.

REFLECȚII
ASUPRA
ATITUDINILOR
SPRE
DESIGN

REFLECTIONS ON
ATTITUDES
TOWARDS DESIGN
CONSTANTIN FLONDOR

Îmi amintesc, spre sfârșitul anilor șazeci, termenul de *design* nu avea înțeles, nu exista. În 1969 am participat, în cadrul grupului 111, la Bienala Internațională din Nürnberg de artă constructivă, sub genericul *Elemente și principii*. Participarea a fost o surpriză, iar genericul bienalei cu folos pentru a continua și cimenta căutările noastre. Experimentele, cercetările noastre, dar și preocupările în domeniul pedagogiei, urmăreau definirea și cuantificarea unui limbaj, al unei gramatici privind devenirea și construcția *forme*i. Exista un flux de informații din domeniul ciberneticii, structuralismului, semanticii, semioticii, care ne era un plus strict necesar pentru înțelegerea a ceea ce însemna *Formgestaltung*, respectiv, un prim pas spre designul *forme*i. După Nürnberg, grupul 111 devine grupul Sigma (Bertalan, Codreanu, Flondor, Gaita, Rusu, Tulcan). Școala Bauhaus, cu predilecție prin temele pedagogice ale lui Paul Klee, devine un model în cercetările grupului și în atelierele de arte vizuale ale Liceului de Arte din Timișoara.

Deși în plin regim comunist, au existat contexte favorabile, așa zice îngeri, ce au facilitat din plin evoluția noastră și acest tip de cunoaștere. În primul rând, întâlnirea noastră (cu Bertalan și Cotoșman), mediul intelectual al Timișoarei, existența de atunci a prof. dr. Edouard Pamfil (cu cercul său de bionică), scriitorii Livius Ciocârlie și Sorin Titel, iar, în al doilea rând, a fost un moment bun prezența, în 1970, a matematicianului și eseistului Mircea Malița ca ministru al Ministerului Învățământului și Educației Socialiste, avându-l consilier pe filosoful Mihai Șora, iar în subordine pe prof. Nicolae Filoteanu la departamentul Inspectori.

Toată “devierea” noastră de la programele liceelor de artă din acei ani a fost suportabilă și sprijinită datorită acestei garnituri pomenite mai sus. La întâlnirea noastră cu ministrul Mircea Malița – înainte de deschiderea amplei expoziții a liceului, în Pavilionul C din Herăstrău, profesorul Edouard Pamfil avea să se adreseze ministrului: “Aceștia sunt oamenii dumneavoastră!”

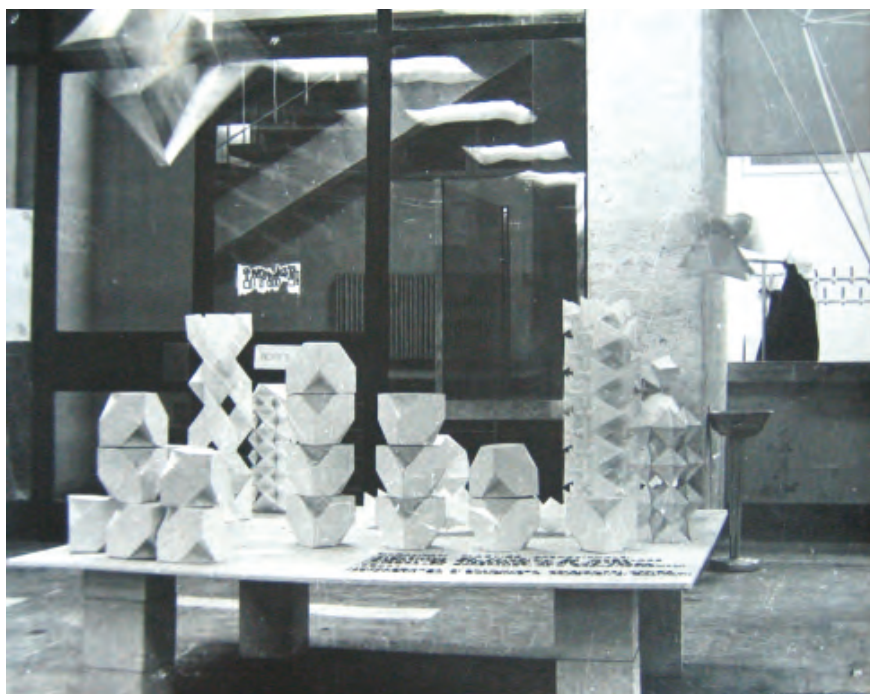
Este și momentul (1970) nașterii la Timișoara a primului Liceu de Arte cu un program experimental. Supradenumirea neoficială a acestui experiment, conform unei sintagme date de Edouard Pamfil, este de *Estetica Formelor Utile*.

În același an ne intersectăm cu forțe similare din București în susținerea, protejarea și promovarea drumurilor spre design în învățământul nostru. În primul rând, este vorba de arhitectul Ion Popa, cadru didactic la Institutul de Arhitectură “Ion Mincu”, formator de echipe interdisciplinare și al unui Studio DA cu merite în promovarea designului. Apoi, din învățământul superior de arte vizuale, de pictorii Ion Bitzan, Vladimir Șetran și, mai ales, de arhitectul și scenograful Paul Bortnowski. De asemenea, câteva cadre de la liceul “Nicolae Tonitza” din București. Amintirea acestor nume înseamnă



EXPOZIȚIA LICEULUI
DE ARTE PLASTICE
DIN TIMIȘOARA
LA PAVILIONUL
C HERĂSTRĂU,
BUCUREȘTI 1970,
PRIN AMABILITATEA LUI
CONSTANTIN FLONDOR

EXHIBITION OF THE
TIMIȘOARA FINE
ARTS HIGH SCHOOL
AT PAVILION C
HERĂSTRĂU,
BUCHAREST 1970,
COURTESY OF
CONSTANTIN FLONDOR



EXPOZIȚIA TEHNOLOGIA
INSTRUIRII, INSTITUTUL
DE ARHITECTURĂ
„ION MINCU”,
BUCUREȘTI, 1972,
PRIN AMABILITATEA LUI
CONSTANTIN FLONDOR

EDUCATIONAL
TECHNOLOGY
EXHIBITION, “ION
MINCU” INSTITUTE
OF ARCHITECTURE,
BUCHAREST, 1972,
COURTESY OF
CONSTANTIN FLONDOR

respectul pentru sprijinul lor la coagularea gândurilor pentru a da o nouă respirație vizualului și pentru un impuls dat pionieratului spre design. Programele liceului timișorean, cu acceptul Ministerului, aveau să își modifice conținutul, desenul devine studiul formei, pictura - studiul culorii, sculptura - studiul formelor tridimensionale, apar în pregătirea de bază discipline noi, studiul fotografiei și filmului și ore interdisciplinare.

Anul 1972 aduce două manifestări semnificative ale liceului. Prima, la București, la solicitarea ministrului Mircea Malița: *tehnologia instruirii*. Nou prilej de a ne întâlni cu arhitectul Ion Popa. Organizăm expoziția în holurile Institutului de Arhitectură "Ion Mincu". A doua, la Universitatea din Timișoara, cu prilejul celui de al V-lea Seminar Internațional de Marketing.

La doi ani, în 1974, arhitectul Ion Popa ne invită să participăm la primul Seminar Național de Design. Ne pregătim, Ștefan Bertalan și cu mine, cu materiale și diapozitive. Eu am prezentat *Atitudini spre design*. În invitația recentă, se consemnează deasemenea cu înțeles, că în urma acestui seminar, termenul *design* a intrat în vocabularul profesional românesc. Grupul Sigma își continuă entuziasmul în planul cercetării și experimentării în domeniul artelor vizuale și în cel al pedagogiei.

Curând, Liceul de Arte Timișoara organizează o nouă expoziție la București (1978) la care criticul de artă Andrei Pleșu va avea următoarea consemnare:

"...Expoziția liceului timișorean, asemenea unui atelier supraîncărcat, unui musculos rezervor de eforturi și tatonări, e greu de analizat în câteva rânduri... Foarte curând vei înțelege că nu cu un ansamblu improvizat ai de-a face în această expoziție, ci cu un ansamblu viu, deschis, surprins în "plin mers", în plină devenire. Deasupra sa plutește atmosfera densă a unui bine dozat respect pentru tradiție, laolaltă cu aceea a experimentului sobru și curajos, liber de orice prejudecăți, dar și de orice snoabă afectare.

...O programă analitică gândită pe o asemenea cuprinzătoare claviatură merită omagiul nostru necondiționat". (Luceafărul, iunie 1978)

Timișoara
23 octombrie 2020
Prof. Constantin Flondor

EXPOZIȚIA LICEULUI DE ARTE PLASTICE DIN
TIMIȘOARA LA SEMINARUL INTERNAȚIONAL DE
MARKETING, UNIVERSITATEA DE VEST TIMIȘOARA,
1972. FOTOGRAFIE DIN ARHIVA SIGMA,
PRIN AMABILITATEA LUI CONSTANTIN FLONDOR

EXHIBITION OF THE TIMIȘOARA FINE ARTS HIGH
SCHOOL AT THE INTERNATIONAL MARKETING
SEMINAR, WEST UNIVERSITY OF TIMIȘOARA, 1972.
PHOTO FROM THE SIGMA ARCHIVE,
COURTESY OF CONSTANTIN FLONDOR





I remember that in the late sixties, the term design had no meaning, it did not exist. In 1969 I participated, within the group 111, in an International Biennial of Constructive Art in Nuremberg, with the title Elements and Principles. The participation was a surprise and the main title of the biennial was in favor to continue and cement our searches. Our experiments, researches, but also concerns in the field of pedagogy were aiming to define and quantify a language, a grammar on the development and construction of form. There was a flow of information from the fields of cybernetics, structuralism, semantics, semiotics, that was a strictly necessary addition for us to understand what Formgestaltung meant, a first step towards form design. The group 111, after Nuremberg, becomes the Sigma group (Bertalan, Codreanu, Flondor, Gaita, Rusu, Tulcan). The Bauhaus school, with predilection for the pedagogical themes of Paul Klee, became a model in the group's researches and in the visual arts workshops of the Fine Arts High School in Timișoara.

Although in a full-blown communist regime, there were favorable contexts, angels, I would say, that fully enabled our evolution and this type of knowledge. First of all, our meeting (with Bertalan and Cotoșman), the intellectual milieu of Timișoara, the existence at the time of prof. dr. Edouard Pamfil (with his bionics circle), the writers Livius Ciocârlie and Sorin Titel, and, secondly, the presence in 1970 of the mathematician and essayist Mircea Malița as Minister of Socialist Teaching and Education, who had the philosopher Mihai Șora as advisor and, under him, prof. Nicolae Filoteanu at the Inspectors department.

Our entire "deviation" from the curricula of the art high schools back then was bearable and supported due to this above set. At our meeting with minister Mircea Malița – before the opening of the large exhibition of the high school, in the C Pavilion of Herăstrău, professor Edouard Pamfil would address the minister: "These are your people!"

It is also the moment (1970) of the birth in Timișoara of the first Arts High School with an experimental program. The unofficial name of this experiment, according to a phrase given by Edouard Pamfil, is Aesthetics of Useful Forms.

The same year we intersected with similar forces from Bucharest in supporting, protecting and promoting the paths to design in our education. First of all, it was the architect Ion Popa, a teacher at the "Ion Mincu" Institute of Architecture, trainer of interdisciplinary teams and part of Studio DA with merits in promoting design. Then, from the higher education of visual arts, the painters Ion Bitzan, Vladimir Șetran and especially the architect and stage

designer Paul Bortnowski. Also some teaching staff from the “Nicolae Tonitza” High School in Bucharest. Remembering these names means respect for their support in coagulating thoughts to give a new breath to the visual and for an impulse given to the pioneering of design.

The curricula of the Timișoara High School, with the approval of the Ministry, changes their content, drawing becomes the study of form, painting – the study of color, sculpture – the study of three-dimensional forms, new subjects appear in basic training, the study of photography and film and interdisciplinary classes.

The year 1972 brings two significant manifestations of the high school. The first, in Bucharest, at the request of Mircea Malița: educational technology. A new opportunity to meet the architect Ion Popa. We organize the exhibition in the halls of the “Ion Mincu” Institute of Architecture. The second, at the University of Timișoara, on the occasion of the 5th International Marketing Seminar.

Two years afterwards, in 1974, the architect Ion Popa invited us to participate in the first National Design Seminar. Ștefan Bertalan and myself, we prepared materials and slides. I presented Attitudes towards Design. The recent invitation also clearly records that following this seminar, the term design entered the Romanian professional vocabulary. The Sigma group continues its enthusiasm in view of research and experimentation in the field of visual arts and pedagogy.

Soon, the Fine Arts High School in Timișoara organizes a new exhibition in Bucharest (1978), to which the art critic Andrei Pleșu would give the following statement:

“... It is difficult to analyze in a few lines the exhibition of the Timișoara High School, which is like an overloaded studio, a muscular reservoir of efforts and explorations... Very soon you will understand that you are not dealing with an improvised ensemble in this exhibition, but with a living, open ensemble, caught in “full evolution”, in full development. Above it floats the dense atmosphere of a well-balanced respect for tradition, along with such a sober and courageous experiment, free of any prejudices, but also of any snobbish affectation. ... An analytical curriculum designed on such a comprehensive musical keyboard deserves our unconditional homage.” (Luceafărul, June 1978)

Timișoara
October 23rd, 2020
Prof. Constantin Flondor

ȘCOALA DE VARĂ

An abstract graphic consisting of several overlapping, three-dimensional rectangular blocks in a dark gray color. These blocks are arranged in a diagonal pattern, creating a sense of depth and movement. They appear to be floating or stacked, with some blocks partially obscuring others, adding a modern, architectural feel to the design.

THE
SUMMER SCHOOL

Studentii la Științele Educației (Universitatea din București) și Design (Universitatea Națională de Arte București, departamentul Design), alături de mentorii Oana Moșoiu și Delia Popa, au fost provocați să găsească soluții educaționale ludice și inovatoare pentru copiii cu acces limitat la internet, folosind metode și procese tipice de *design thinking* și *problem solving*.

Aceștia au fost susținuți în cercetarea și implementarea soluțiilor găsite de către partenerii de proiect, TFR Alumni – EduConect, organizația absolvenților Teach for Romania, în comunități unde lipsa internetului și necesitatea continuării studiilor de către elevi era urgentă și viza direct respectarea drepturilor copiilor la educație, sprijinindu-i în reducerea decalajului educațional din perioada izolării.

Astfel, pe parcursul celor două luni, studenții au creat două jocuri educaționale în două echipe interdisciplinare, iar prototipurile lor au fost testate de două ori de către copii cu vârste cuprinse între 11 și 14 ani din satele Potlogi și Pitaru, comuna Potlogi. Feedback-ul oferit de către jucători, la nivel conceptual și estetic, a fost preluat de către studenți și introdus în variante îmbunătățite ale jocurilor. A treia variantă, cea finală, a fost apoi creată în două exemplare, dintre care un exemplar a fost donat școlilor din Potlogi și Pitaru, iar unul a fost expus în expoziția proiectului.

Colaborarea pe care am propus-o între studenții din cele două domenii, educație și design, oferă abordări diferite asupra profesiei de designer, urmărind un fir istoric și conceptual de cercetare și implementare a designului industrial marcant pentru istoria designului românesc.

Este vorba despre proiectul *Designul televizoarelor portabile* – studiu realizat de Institutul de Arhitectură “Ion Mincu”, Institutul de Arte Plastice “Nicolae Grigorescu”, Institutul Politehnic București și Academia de Studii Economice pentru Întreprinderea Electronica de către Ion Popa și membrii Studioului de Design DA, în perioada 1976-77, al căror prototipuri urmau să intre în fabricație de serie înaintea cutremurului din 1977. Tematica școlii de vară a fost de asemenea inspirată de proiectul de diplomă al designerilor Mihai Nazarie, Dan Velescu și Radu Vișan, *Jocul, alt mijloc de comunicare*, coordonat de Ion Popa în 1979.



IMAGINI DIN ȘCOALA DE VARĂ
BACK TO THE FUTURE 2020
FOTO: MIHAI BODEA-TATULEA

PHOTOS FROM THE BACK TO THE
FUTURE SUMMER SCHOOL 2020
PHOTO: MIHAI BODEA-TATULEA

Students of Education Sciences (University of Bucharest) and Design (National University of Arts Bucharest, Design Department), together with mentors Oana Moşoiu and Delia Popa, were challenged to find playful and innovative educational solutions for children with limited internet access, using typical methods and processes of design thinking and problem solving.

They were supported in the research and implementation of the solutions they developed by the project partners, TFR Alumni – EduConect, the organization of Teach for Romania graduates, in communities where the lack of internet and the necessity of pupils to continue their studies was urgent and directly aimed at respecting children's rights to education, supporting them in reducing the educational gap during the isolation period.

Thus, the students created during the two months two educational games in two interdisciplinary teams, and their prototypes were tested twice by children aged 11-14 from the Potlogi and Pitaru villages, Potlogi commune. The feedback provided by the players, both conceptually and aesthetically, was adapted by the students in improved versions of the games. The third instance, the final one, was then produced in two copies, one copy was donated to the schools from Potlogi and Pitaru, and one was displayed in the project's exhibition.

The collaboration we proposed to the students from the two fields, education and design, offers different approaches to the design profession, following a historical and conceptual thread of research and implementation of industrial design prominent for the Romanian design history.

It builds on the project Design of portable TV sets – research conducted by the “Ion Mincu” Institute of Architecture, the “Nicolae Grigorescu” Institute of Fine Arts, the Polytechnic Institute of Bucharest and the Academy of Economic Studies for the Electronica Enterprise by Ion Popa and members of Studio DA, in 1976-77, the prototypes of which were to be mass-produced before the earthquake of 1977. The theme of the summer school was also inspired by the diploma project of designers Mihai Nazarie, Dan Velescu and Radu Vişan, The Game, Another Means of Communication, coordinated by Ion Popa in 1979.



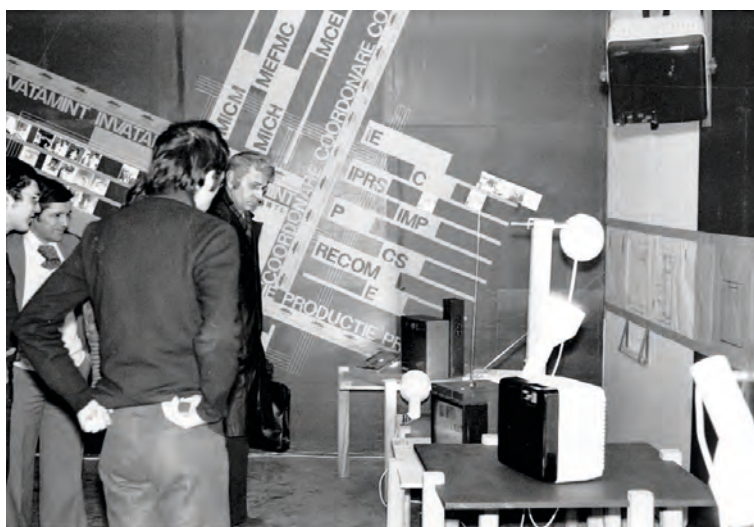
EXPOZIȚIA DESIGN EXPERIMENT LA FINALUL PROIECTULUI, INSTITUTUL DE ARHITECTURĂ "ION MINCU" DIN BUCUREȘTI, 1977

DESIGN EXPERIMENT EXHIBITION AT THE END OF THE PROJECT, "ION MINCU" INSTITUTE OF ARCHITECTURE IN BUCHAREST, 1977



STUDENȚII ARHITECȚI (DE LA STÂNGA LA DREAPTA) TAVI ILIESCU, VIOREL BALAUURU, MIHAI CALOTĂ LUCRÂND LA PROTOTIPURI DE TELEVIZOARE PORTABILE

ARCHITECT STUDENTS (FROM LEFT TO RIGHT) TAVI ILIESCU, VIOREL BALAUURU, MIHAI CALOTĂ WORKING ON PORTABLE TV PROTOTYPES



EXPOZIȚIA DESIGN EXPERIMENT LA FINALUL PROIECTULUI, INSTITUTUL DE ARHITECTURĂ "ION MINCU" DIN BUCUREȘTI, 1977

DESIGN EXPERIMENT EXHIBITION AT THE END OF THE PROJECT, "ION MINCU" INSTITUTE OF ARCHITECTURE IN BUCHAREST, 1977

TOATE FOTOGRAFIILE DIN ARHIVA ARH. GEORGE MĂRCULEȚ

ALL PHOTOS FROM THE ARCHIVE OF GEORGE MĂRCULEȚ

DESIGNUL TELEVIZOARELOR PORTABILE – STUDIU REALIZAT DE INSTITUTUL DE ARHITECTURĂ “ION MINCU”, INSTITUTUL DE ARTE PLASTICE “NICOLAE GRIGORESCU”, INSTITUTUL POLITEHNIC BUCUREȘTI, ACADEMIA DE STUDII ECONOMICE PENTRU ÎNȚEPRINDEREA ELECTRONICA, UN PROIECT AL STUDIOULUI DA, 1976 - 1977

DESIGN OF PORTABLE TV SETS – STUDY CONDUCTED BY THE “ION MINCU” INSTITUTE OF ARCHITECTURE, THE “NICOLAE GRIGORESCU” INSTITUTE OF FINE ARTS, THE POLYTECHNIC INSTITUTE OF BUCHAREST, ACADEMY OF ECONOMIC STUDIES FOR THE ELECTRONICA ENTERPRISE, A PROJECT OF STUDIO DA, 1976 - 1977

EMOȚII AMBULANTE

AUTORI: Andreea Cristea, Mihaela Șerban, Paul Lungeanu, Raluca Bobaru

SITUAȚII NOI:

LA ȘCOALĂ

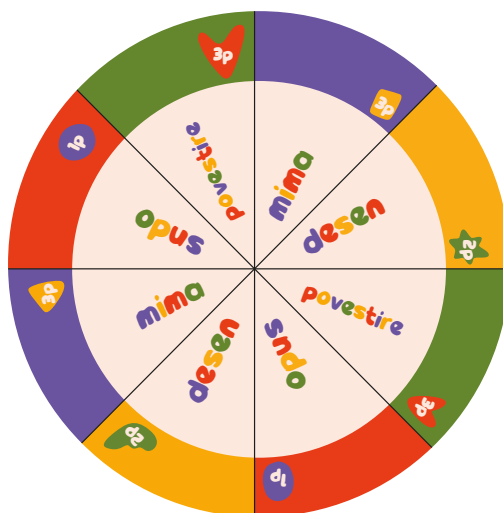
La ora de istorie ai pregătit un proiect pe care nu îl consideri la fel de bun ca al colegilor. După prezentare, profesorul e încântat și toată lumea te felicită. Cum te simți?

ACASĂ

Ajunși obosiți/ă acasă după o zi grea la școală și mama te așteaptă cu o prăjitură gata scoasă din cuptor. Cum te simți?

LA JOACĂ

De ziua ta primești un cadou de la părinți care nu îți place. Le spui acest lucru și ei se supără. Până la urmă vin la tine și îți spun că veți merge împreună să schimbați cadoul. Cum te simți?



ADEVĂR & MINCIUNĂ & PROVOCARE

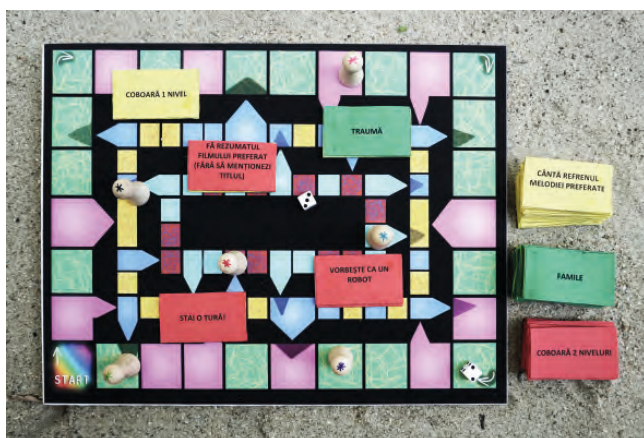
AUTOARE:

Andreea Szilagyi, Alexandra Ivașcu



REGULI

- Scop: primul jucător care acumulează 20 de puncte câștigă.
- Pionii se mișcă în direcția acelor de ceasornic.
- Când jucătorul pică pe un pătrat cu săgeată, se mută la locul indicat.
- Când jucătorul pică pe un pătrat cu model, extrage un cartonaș de culoare corespunzătoare pătratului.
- Se începe la alegere sau cu cel mai mare număr de zar.



CARTONAȘE

Se alege un cartonaș din teancul corespunzător cu culoarea căsuței cu model.

Cartonașele verzi: Adevăr sau Minciună – 2 puncte

Jucătorul care trage cartea ține cont de subiect și îl interpretează într-o afirmație adevărată sau falsă. Dacă restul jucătorilor ghicesc corect (adevăr sau minciună), jucătorul nu primește puncte.

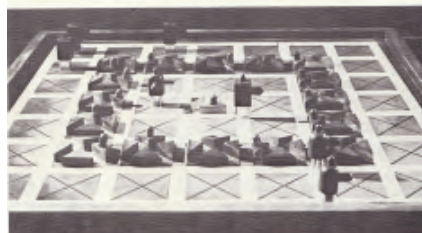
Ex. „Am 5 frați. Adevăr sau minciună?”
„Am întâlnit o celebritate. Adevăr sau minciună?”

Jucătorul care spune afirmația trebuie să noteze înainte dacă aceasta este adevăr sau minciună. (în telefon, pe foaie etc.)



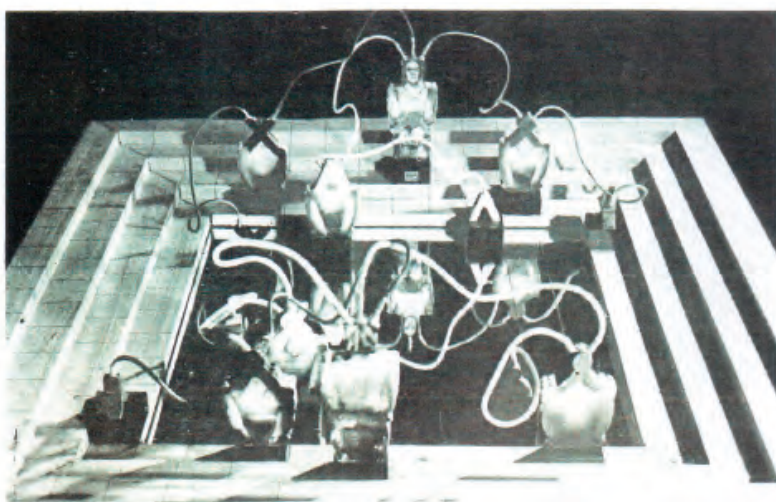


JOCUL, ALT MIJLOC DE COMUNICARE
 PROIECT DIPLOMĂ MIHAI NAZARIE, DAN VELESCU,
 RADU VIȘAN, COORDONATOR ARH. ION POPA, 1979
 CÂȘTIGĂTOR MARELE PREMIU ICSID 1981



magda cârneci

Fig. 1 (Jocul nr. 4) (scenariu conceptual: nr. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 120, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 127, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 136, 137, 138, 139, 140, 141, 142, 143, 144, 145, 146, 147, 148, 149, 150, 151, 152, 153, 154, 155, 156, 157, 158, 159, 160, 161, 162, 163, 164, 165, 166, 167, 168, 169, 170, 171, 172, 173, 174, 175, 176, 177, 178, 179, 180, 181, 182, 183, 184, 185, 186, 187, 188, 189, 190, 191, 192, 193, 194, 195, 196, 197, 198, 199, 200, 201, 202, 203, 204, 205, 206, 207, 208, 209, 210, 211, 212, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227, 228, 229, 230, 231, 232, 233, 234, 235, 236, 237, 238, 239, 240, 241, 242, 243, 244, 245, 246, 247, 248, 249, 250, 251, 252, 253, 254, 255, 256, 257, 258, 259, 260, 261, 262, 263, 264, 265, 266, 267, 268, 269, 270, 271, 272, 273, 274, 275, 276, 277, 278, 279, 280, 281, 282, 283, 284, 285, 286, 287, 288, 289, 290, 291, 292, 293, 294, 295, 296, 297, 298, 299, 300, 301, 302, 303, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 310, 311, 312, 313, 314, 315, 316, 317, 318, 319, 320, 321, 322, 323, 324, 325, 326, 327, 328, 329, 330, 331, 332, 333, 334, 335, 336, 337, 338, 339, 340, 341, 342, 343, 344, 345, 346, 347, 348, 349, 350, 351, 352, 353, 354, 355, 356, 357, 358, 359, 360, 361, 362, 363, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370, 371, 372, 373, 374, 375, 376, 377, 378, 379, 380, 381, 382, 383, 384, 385, 386, 387, 388, 389, 390, 391, 392, 393, 394, 395, 396, 397, 398, 399, 400, 401, 402, 403, 404, 405, 406, 407, 408, 409, 410, 411, 412, 413, 414, 415, 416, 417, 418, 419, 420, 421, 422, 423, 424, 425, 426, 427, 428, 429, 430, 431, 432, 433, 434, 435, 436, 437, 438, 439, 440, 441, 442, 443, 444, 445, 446, 447, 448, 449, 450, 451, 452, 453, 454, 455, 456, 457, 458, 459, 460, 461, 462, 463, 464, 465, 466, 467, 468, 469, 470, 471, 472, 473, 474, 475, 476, 477, 478, 479, 480, 481, 482, 483, 484, 485, 486, 487, 488, 489, 490, 491, 492, 493, 494, 495, 496, 497, 498, 499, 500, 501, 502, 503, 504, 505, 506, 507, 508, 509, 510, 511, 512, 513, 514, 515, 516, 517, 518, 519, 520, 521, 522, 523, 524, 525, 526, 527, 528, 529, 530, 531, 532, 533, 534, 535, 536, 537, 538, 539, 540, 541, 542, 543, 544, 545, 546, 547, 548, 549, 550, 551, 552, 553, 554, 555, 556, 557, 558, 559, 560, 561, 562, 563, 564, 565, 566, 567, 568, 569, 570, 571, 572, 573, 574, 575, 576, 577, 578, 579, 580, 581, 582, 583, 584, 585, 586, 587, 588, 589, 590, 591, 592, 593, 594, 595, 596, 597, 598, 599, 600, 601, 602, 603, 604, 605, 606, 607, 608, 609, 610, 611, 612, 613, 614, 615, 616, 617, 618, 619, 620, 621, 622, 623, 624, 625, 626, 627, 628, 629, 630, 631, 632, 633, 634, 635, 636, 637, 638, 639, 640, 641, 642, 643, 644, 645, 646, 647, 648, 649, 650, 651, 652, 653, 654, 655, 656, 657, 658, 659, 660, 661, 662, 663, 664, 665, 666, 667, 668, 669, 670, 671, 672, 673, 674, 675, 676, 677, 678, 679, 680, 681, 682, 683, 684, 685, 686, 687, 688, 689, 690, 691, 692, 693, 694, 695, 696, 697, 698, 699, 700, 701, 702, 703, 704, 705, 706, 707, 708, 709, 710, 711, 712, 713, 714, 715, 716, 717, 718, 719, 720, 721, 722, 723, 724, 725, 726, 727, 728, 729, 730, 731, 732, 733, 734, 735, 736, 737, 738, 739, 740, 741, 742, 743, 744, 745, 746, 747, 748, 749, 750, 751, 752, 753, 754, 755, 756, 757, 758, 759, 760, 761, 762, 763, 764, 765, 766, 767, 768, 769, 770, 771, 772, 773, 774, 775, 776, 777, 778, 779, 780, 781, 782, 783, 784, 785, 786, 787, 788, 789, 790, 791, 792, 793, 794, 795, 796, 797, 798, 799, 800, 801, 802, 803, 804, 805, 806, 807, 808, 809, 810, 811, 812, 813, 814, 815, 816, 817, 818, 819, 820, 821, 822, 823, 824, 825, 826, 827, 828, 829, 830, 831, 832, 833, 834, 835, 836, 837, 838, 839, 840, 841, 842, 843, 844, 845, 846, 847, 848, 849, 850, 851, 852, 853, 854, 855, 856, 857, 858, 859, 860, 861, 862, 863, 864, 865, 866, 867, 868, 869, 870, 871, 872, 873, 874, 875, 876, 877, 878, 879, 880, 881, 882, 883, 884, 885, 886, 887, 888, 889, 890, 891, 892, 893, 894, 895, 896, 897, 898, 899, 900, 901, 902, 903, 904, 905, 906, 907, 908, 909, 910, 911, 912, 913, 914, 915, 916, 917, 918, 919, 920, 921, 922, 923, 924, 925, 926, 927, 928, 929, 930, 931, 932, 933, 934, 935, 936, 937, 938, 939, 940, 941, 942, 943, 944, 945, 946, 947, 948, 949, 950, 951, 952, 953, 954, 955, 956, 957, 958, 959, 960, 961, 962, 963, 964, 965, 966, 967, 968, 969, 970, 971, 972, 973, 974, 975, 976, 977, 978, 979, 980, 981, 982, 983, 984, 985, 986, 987, 988, 989, 990, 991, 992, 993, 994, 995, 996, 997, 998, 999, 1000).



Dacă jocul « dincolo de toate posibilele sale definiții și determinări este un fenomen de cultură » (cum afirmă Huizinga), care subîntinde ansamblul activităților umane, ca o componentă obligatorie și specific umană, dacă relația dintre cultură și joc trebuie căutată « mai cu seamă în formele superioare ale jocului social, acolo unde el își duce existența în acțiunea ordonată a unui grup sau a unei comunități », el (jocul) reflectă societatea care îl inventează și îl practică, fiind simptomul unei civilizații. Răspunderea jocului în societatea contemporană (în Franța se vînd anual peste un milion de jocuri, în Anglia peste trei milioane de jocuri pentru adulți — după revista « Science et vie ») con-

jocului sub multiple aspecte ale sale, teoretice și practice, creație de obiecte noi de joc și — accentuînd — creație de metodă de design aplicat. Plecînd de la studiarea parametrilor specifici relației om-joc și de la încercarea de definire în termeni proprii designului, cercetarea celor trei artiști a urmat drumul analizei, descrierii mecanismelor de funcționare a jocului, al elaborării unor structuri funcționale generice, al invenției de jocuri propriuzise și finisării lor formale, pînă la sinteza finală, urmîrind un scop cultural larg, cel al înțelegerei sensului și necesității spirituale a jocului ca dimensiune specific umană. Fazelor cercetării i-au corespuns cîteva faze ale concepției și proiectării de jocuri.

ci structural, numărul jucătorilor sau spațiul ludic sau traiectoria ludică sau criteriile etc., a introduce hazardul sau informația sau simbolul. Pe de altă parte parametrul specific uman (fizic, psihic, moral, intelectual, simbolic) influențează și el la rîndul lor invenția, determinînd caracterul acțiunii și al efectului ludic, gradul de dificultate, aspectul formal și sensul simbolic posibil al jocului. Demersul celor trei designeri, respectîndu-și traiectoria teoretică și metodologică descoperită « pe speze proprii », din aproape în aproape, în teritoriul ilimitat și periculos prin super-complexitate al jocului, a urmărit însă și solicitarea mai activă a laturii intuitive (apărută de o bază riguroasă de

joc în parte, « formele » jocurilor expuse nu « acoperă » un conținut ci emană structural din acesta, în baza sensului și parametrilor umani urmăriți, dau trup intuitiv unor conținuturi abstracte (jocul se reduce în ultimă instanță la o structură semantică), trimite către conotații simbolice, angajează afectiv, emoțional sau dimpotrivă creează distanțarea rațională necesară (vezi cuburile cu elemente naturale ale jocului 1, sau prețiozitatea abstractă a pieselor jocului sau ingenuitatea formelor pieselor jocului 4). Dacă structurile logice puse în jocurile propuse, adesea foarte dificile (joc 5) (în de structurile generice ale jocului, din care derivă la rîndul lor, în schimb « elementele auxiliare » ale jocurilor.

"DACĂ JOCLUL "DINCOLO DE TOATE POSIBILELE SALE DEFINIȚII ȘI DETERMINĂRI ESTE UN FENOMEN DE CULTURĂ" (CUM AFIRMA HUIZINGA), CARE SUBÎNTINDE ANSAMBLUL ACTIVITĂȚILOR UMANE CA O COMPONENTĂ OBLIGATORIE ȘI SPECIFIC UMANĂ, DACĂ RELAȚIA DINTRE CULTURĂ ȘI JOC TREBUIE CĂUTATĂ, "MAI CU SEAMĂ FORMELE SUPERIOARE ALE JOCLULUI SOCIAL, ACOLO UNDE EL ÎȘI DUCHE EXISTENȚA ÎN ACȚIUNEA ORDONATĂ A UNUI GRUP SAU A UNEI COMUNITĂȚI", EL (JOCLUL) REFLECTĂ SOCIETATEA CARE ÎL INVENTEAZĂ ȘI ÎL PRACTICĂ, FIIND SIMPTOMUL UNEI CIVILIZAȚII. (...)

DEMERSUL CELOR TREI DESIGNERI (MIHAI NAZARIE, DAN VELESCU, RADU VIȘAN), RESPECTÂNDU-ȘI TRAIECTORIA TEORETICĂ ȘI METODOLOGICĂ DESCOPERITĂ "PE SPEZE PROPRII", DIN APROAPE ÎN APROAPE, PE TERITORIUL ILIMITAT ȘI PERICULOS PRIN SUPER-COMPLEXITATE AL JOCLULUI, A URMĂRIT ÎNSĂ ȘI SOLICITAREA MAI ACTIVĂ A LATURII INTUITIVE (APĂRUTĂ PE O BAZĂ RIGUROASĂ DE GÂNDIRE) A INVENȚIEI, LATURĂ VIZIBILĂ ÎN ASPECTUL FORMAL AL JOCLURILOR, ÎN UNELE REGULI, ÎN POSIBILELE CONOTAȚII ALE ACESTORA, ÎN CARACTERUL DE "SCHIȚĂ" ȘI DE "PROPUNERE" AL UNORA DINTRE ELE : LATURA INTUITIVĂ CARE APROPIE MULT ACESTE JOCLURI, PRIN CONECȚIE, DE OPERA DE ARTĂ."

Designul în sfera jocului, Magda Cârneci, ARTA nr. 11-12, 1979

IMAGINI DIN PROIECTE



IMAGES FROM
PROJECTS



MOBILIER PENTRU BIROU, ION POPA, LA TRIENALA REPUBLICANĂ DE DESIGN, 1985-1986, SALA DALLES, BUCUREȘTI, FOTO: EMILIAN SĂVESCU

OFFICE FURNITURE, ION POPA, AT THE REPUBLICAN DESIGN TRIENNIAL, 1985-1986, DALLES HALL, BUCHAREST, PHOTO: EMILIAN SĂVESCU



CEAS URBAN COLENTINA, STUDENT PAPP JOSEF, COORDONATOR ION POPA, BUCUREȘTI, 1980(?),
FOTO: EMILIAN SĂVESCU

COLENTINA URBAN CLOCK, STUDENT PAPP JOSEF, COORDONATOR ION POPA, BUCHAREST, 1980 (?),
PHOTO: EMILIAN SĂVESCU



CAROSERIE PENTRU TRAMVAI, CONSTANȚA, ION POPA, 1985, FOTO: EMILIAN SĂVESCU

TRAM BODY DESIGN, CONSTANȚA, ION POPA, 1985, PHOTO: EMILIAN SĂVESCU





SUS: VEDERE DIN EXPOZIȚIE CU MOBILIER ION POPA, TRIENALA REPUBLICANĂ DE DESIGN, SALA DALLEs, BUCUREȘTI, 1985-1986, FOTO: EMILIAN SĂVESCU

JOS: SCHIȚĂ PENTRU CEAS URBAN ÎN ZONA BUCUR OBOR, ION POPA, 1980

ABOVE: EXHIBITION VIEW WITH ION POPA'S FURNITURE DESIGN, REPUBLICAN DESIGN TRIENNIAL, SALA DALLEs, BUCHAREST, 1985-1986, PHOTO: EMILIAN SĂVESCU

BELOW: SKETCH FOR URBAN CLOCK IN BUCUR OBOR AREA, ION POPA, 1980

SUS: MEMBRII STUDIO DA LA INSTITUTUL DE ARHITECTURĂ DIN BUCUREȘTI ÎN TIMPUL PROIECTULUI DE TELEVIZOARE PORTABILE. DE LA STÂNGA LA DREAPTA ARHITECȚII: FRANCISC ECHERIU, ROMEO SIMIRAS, VLAD CALBOREANU, ION POPA, 1976-1977, ARHIVA ARH. GEORGE MĂRCULEȚ. JOS: VLAD CALBOREANU ȘI ION POPA LA INSTITUTUL DE ARTE PLASTICE DIN BUCUREȘTI, ANII 1980

ABOVE: STUDIO DA MEMBERS AT THE INSTITUTE OF ARCHITECTURE IN BUCHAREST DURING THE DESIGN OF PORTABLE TV SETS PROJECT. FROM LEFT TO RIGHT THE ARCHITECTS: FRANCISC ECHERIU, ROMEO SIMIRAS, VLAD CALBOREANU, ION POPA, 1976-1977, THE ARCHIVE OF ARH. GEORGE MĂRCULEȚ. BELOW: VLAD CALBOREANU AND ION POPA AT THE INSTITUTE OF FINE ARTS IN BUCHAREST, 1980S







MOBILIER PENTRU BAR - CLUBUL DIPLOMAȚILOR, BUCUREȘTI, ION POPA ȘI VLAD CALBOREANU, 1980-1982, FOTO: EMILIAN SĂVESCU

BAR FURNITURE - DIPLOMATS' CLUB, BUCHAREST, ION POPA AND VLAD CALBOREANU, 1980-1982, PHOTO: EMILIAN SĂVESCU





VEDERE DIN EXPOZIȚIE CU MOBILIERUL LUI ION POPA, TRIENALA REPUBLICANĂ DE DESIGN, SALA DALLES, BUCUREȘTI, 1985-1986,
FOTO: EMILIAN SĂVESCU

EXHIBITION VIEW WITH ION POPA'S FURNITURE DESIGN, REPUBLICAN DESIGN TRIENNIAL, SALA DALLES, BUCHAREST, 1985-1986,
PHOTO: EMILIAN SĂVESCU





MOBILIER PENTRU BAR - CLUBUL DIPLOMAȚILOR, BUCUREȘTI, ION POPA ȘI VLAD CALBOREANU, 1980-1982, FOTO: EMILIAN SĂVESCU

BAR FURNITURE - DIPLOMATS' CLUB, BUCHAREST, ION POPA AND VLAD CALBOREANU, 1980-1982, PHOTO EMILIAN SĂVESCU





CEAS URBAN BUCUR OBOR, ION POPA, BUCUREȘTI, 1980, FOTO: EMILIAN SĂVESCU

URBAN CLOCK IN BUCUR OBOR, ION POPA, BUCHAREST, 1980, PHOTO: EMILIAN SĂVESCU

CRONOLOGIE



CHRONOLOGY

ARH. ION POPA

Se naște la 14 mai 1944 în satul Crețești, comuna Vidra, județul Ilfov, fiul lui Ilie și Maria Popa.

- 1951 – 1958 Școala elementară, satul Crețești, comuna Vidra, județul Ilfov
- 1958 – 1962 Liceul “Mihai Viteazul”, București
- 1962 – 1964 Școala Tehnică de Arhitectură și Construcții, București
- 1964 – 1965 Institutul Pedagogic din Baia Mare, Facultatea de Filologie, Baia Mare
- 1965 – 1972 Institutul de Arhitectură “Ion Mincu” din București, diplomă de licență
- 1966 Turul României pe bicicletă în 60 de zile, alături de un prieten
- 1967 Turul Europei pe bicicletă în 72 de zile, parcurgând 7000 km în nouă țări
- 1968 Participă la amenajarea Clubului A, nou înființatul Club al Studenților Arhitecți. Este membru fondator Club A și primul director al acestuia
- 1969 – 1970 Pregătește Turul Orașelor Olimpice (Turul Lumii) pe bicicletă, împreună cu arh. George Mărculeț, tur care nu se realizează în final
- 1972 Repartiție ca arhitect la Trustul de Construcții al Oficiului Economic “Carpați”, București
- 1972 – 1976 Arhitect la Catedra Relații Internaționale, Centrul de consulting în creație industrială, ambalaje și promovarea produselor, Facultatea de Comerț Exterior, Academia de Studii Economice
- 1975 Colaborator la Institutul de Arhitectură “Ion Mincu”
- 1974 – 1976 Colaborator, Secția Forme Industriale (Design) a Facultății de Arte Decorative, Institutul de Arte Plastice “Nicolae Grigorescu”, București
- 1976 – 1978 Asistent universitar, Secția Forme Industriale (Design) a Facultății de Arte Decorative, Institutul de Arte Plastice “Nicolae Grigorescu”, București
- 1978 – 1990 Lector universitar, secretar al Secției Forme Industriale (Design) a Facultății de Arte Decorative, Institutul de Arte Plastice “Nicolae Grigorescu”, București

PROIECTE ȘI INIȚIATIVE

- 1973 Co-fondator Studioul de Design și Arhitectură / Studio DA, alături de arhitecții Vlad Calboreanu, Francisc Echeriu, Romeo Simiraș, Marica Solomon și Alba Delia Popa
- 1974 Co-organizator al Seminarului Național de Design în cadrul Centrului de consulting în creație industrială, ambalaje și promovarea produselor, Facultatea de Comerț Exterior, Academia de Studii Economice, alături de Asociația Română de Marketing și Studio DA
- 1974 Amenajează Galeriile de artă “Căminul artei” ale Uniunii Artiștilor Plastici. Proiect de arhitectură, mobilier și firmă, în colaborare cu arh. Vlad Calboreanu
- 1974 – 1976 Proiectează sisteme de ambalare și ambalaje pentru industria alimentară, ușoară și chimică din cadrul contractelor de cercetare ale Academiei de Studii Economice

PROIECTARE DE EXPOZIȚII

- 1972 *Design în ceramică și sticlă*, ASE
- 1973 *Artă și industrie*, în colaborare cu Institutul de Arte Plastice și ASE
- 1974 *Design în industria modernă*, în colaborare cu Institutul Român de Consulting și cu participarea firmei Goertz Industrial Design din SUA
- Design, educație și progres*, la Institutul de arhitectură “Ion Mincu”, în colaborare cu Ministerul Industriei Ușoare și cu participarea Consiliului de Design din Londra
- 1974 – 1975 Alte expoziții organizate cu prilejul unor manifestări ale Asociației Române de Marketing (*Congresul Internațional de Marketing, Electronica în folosul nostru*)
- 1981 – 1982 Proiectare și realizare a Pavilionului României la Târgul Internațional Viena
- 1982 – 1983 Co-organizare și proiectare a Primei Expoziții Republicane de Design, Sala Dalles, București, sub egida UAP și IAP, alături de arh. Vlad Calboreanu

CO-AUTOR ȘI COORDONATOR DE PROIECTE INTER- ȘI TRANSDISCIPLINARE

(Institutul de Arte Plastice “Nicolae Grigorescu”, secția Design, 1974-1989)

Designul televizoarelor portabile – studiu realizat de Institutul de arhitectură

“Ion Mincu”, Institutul de Arte Plastice “Nicolae Grigorescu”, Institutul
 Politehnic București, Academia de Studii Economice pentru Întreprinderea
 Electronica, un proiect al Studioului DA
 Studiul privind cabina tractorului 8X pentru Institutul de Cercetări Științifice
 pentru Protecția Muncii
 Studiul privind bordul autoutilitare TV pentru Întreprinderea Autobuzul
 Studiul privind designul combinei Gloria pentru Institutul de Cercetări Științifice
 pentru Protecția Muncii
 Studii privind designul calculatoarelor electronice, mașinilor agricole,
 mobilierului pentru locuințe și ambalajelor medicamentelor românești pentru
 Consiliul Național pentru Știință și Tehnologie
 Studiu privind linia stilistică a tractoarelor românești pentru Institutul de
 Cercetări pentru Autocamioane și Tractoare
 Studiu privind bordul autoturismului de teren ARO 240 pentru Întreprinderea
 Mecanică Muscel
 Realizare mobilier urban, ceasul din Piața Bucur Obor, autor Ion Popa
 Realizare mobilier urban, ceasul din Calea Colentina, autor student Papp Jozef,
 coordonator Ion Popa
 Coordonare proiect de diplomă *Jocul, alt mijloc de comunicare*, de Mihai
 Nazarie, Dan Velescu, Radu Vișan, câștigător al Marelui Premiu ICSID 1981

PARTICIPARE EXPOZIȚII

1977 Expoziția Studioului de Design DA, *Design Experiment*, IAIM
 1982 – 1983 Prima Expoziție Republicană de Design, participant și co-
 organizator alături de arh. Vlad Calboreanu, UAP, IAP, Sala Dalles,
 București
 1985 – 1986 Trienala Republicană de Design, Sala Dalles, București

PREMII ȘI COMPETIȚII

1978 Participare la Concursul Internațional de Arhitectură organizat
 pentru construcția Bibliotecii Naționale Pahlavi din Teheran, Iran,
 în cadrul Studio DA
 1981 Premiul Uniunii Artiștilor Plastici din România pentru Design
 1983 Premiul pentru calitate estetică deosebită la prima Expoziție
 Republicană de Design, București, cu arh. Vlad Calboreanu

AFILIERI

- 1958 – 1970 Membru al Uniunii Tineretului Comunist, secretar al clasei, al anului de studii, membru al comitetului pe facultate
- 1965 – 1972 Membru al Asociației Studenților Arhitecți
- 1968 – 1972 Membru fondator al Clubului Studenților Arhitecți, Club A
- 1967 – 1989 Membru Partidul Comunist Român
- 1973 – 1979 Membru fondator al Studioului de Design și Arhitectură DA
- 1981 – 1990 Membru al Uniunii Artiștilor Plastici, Secția Design, UAP
- 1974 – 1989 Membru în Biroul Executiv al Filialei București a AROMAR, Asociația Română de Marketing

PROIECTE DE MOBILIER

- 1974 Mobilier pentru Galeria “Căminul Artei”, cu arh. Vlad Calboreanu
- 1980 – 1983 Mobilier pentru Clubul Diplomaților, București, cu arh. Vlad Calboreanu
- 1985 Mobilier bucătărie, expus la Expoziția Republicană de Design, Sala Dalles
- 1985 – 1986 Mobilier dulapuri cu ușă glisantă și dulapuri casetate pentru birou, expuse la Expoziția Republicană de Design, Sala Dalles
- 1988 – 1989 Mobilier de cofetărie, Cofetăria Ada Kaleh, Drobeta-Turnu Severin

CĂRȚI PUBLICATE

- Ion Popa și Monica Plisca, Design și competitivitate,
București: Editura INID, 1982
- Popa, I. și Muresan, L., Design industrial,
București: Editura INID, 1979

Între anii 1970 și 1976 realizează prezentarea grafică a revistelor *Viața Economică* și a *Revistei Economice*. Între 1974 și 1990 scrie articole de specialitate în revistele *Arhitectura*, *Buletinul de Marketing*, *Flacăra*, *Contemporanul*, *Revista Economică*, precum și cursul *Designul de ambalaje*, Tipografia ASE (1974).

În mijlocul a numeroase proiecte și inițiative, Ion Popa încetează din viață la 4 mai 1990, la 45 ani, la Spitalul de Urgență din București, în urma complicațiilor unei pneumonii.

A fost căsătorit cu colega de facultate, arh. Alba Delia Popa cu care a avut două fice, Iliana (născută în 1977, medic internist și nefrolog) și Delia (născută în 1980, artistă vizuală).

ARCH. ION POPA

Born on May 14, 1944, in Crețești village, Vidra commune, Ilfov county, the son of Ilie and Maria Popa.

- 1951 - 1958 Elementary school, Crețești village, Vidra commune, Ilfov county
- 1958 - 1962 "Mihai Viteazul" High School, Bucharest
- 1962 - 1964 Technical School of Architecture and Constructions, Bucharest
- 1964 - 1965 Pedagogical Institute of Baia Mare, School of Philology, Baia Mare
- 1965 - 1972 "Ion Mincu" Institute of Architecture in Bucharest, bachelor's degree
- 1966 Tour of Romania by bicycle in 60 days, with a friend
- 1967 Tour of Europe by bicycle in 72 days, 7000 km in 9 countries
- 1968 Participates in the setup of Club A, the newly established Club of Architecture Students. He is a founding member of Club A and its first director
- 1969 - 1970 He prepares for the Tour of the Olympic Cities (World Tour) by bicycle, together with the architect George Mărculeț, a tour that does not take place in the end
- 1972 Assignment as an architect at the Construction Trust of the "Carpathians" Economic Office, Bucharest
- 1972 - 1976 Architect at the Department of International Relations, Consulting Center in Industrial Creation, Product Packaging and Promotion, Faculty of Foreign Trade, Academy of Economic Studies, ASE
- 1975 Collaborator at the "Ion Mincu" Institute of Architecture
- 1974 - 1976 Collaborator, Department of Industrial Forms (Design) of the School of Decorative Arts, "Nicolae Grigorescu" Institute of Fine Arts, Bucharest
- 1976 - 1978 Assistant professor, Department of Industrial Forms (Design) of the School of Decorative Arts, "Nicolae Grigorescu" Institute of Fine Arts, Bucharest
- 1978 - 1990 University lecturer, secretary of the Department of Industrial Forms (Design) of the School of Decorative Arts, "Nicolae Grigorescu" Institute of Fine Arts, Bucharest

PROJECTS AND INITIATIVES

- 1973 Co-founder of Studio DA / Design and Architecture Studio, together with architects Vlad Calboreanu, Francisc Echeriu, Romeo Simiraş, Marica Solomon and Alba Delia Popa
- 1974 Co-organizer of the National Design Seminar within the Consulting Center in Industrial Creation, Product Packaging and Promotion, Faculty of Foreign Trade, Academy of Economic Studies, together with the Romanian Marketing Association and Studio DA
- 1974 “Căminul Artei” Art Galleries, Fine Artists’ Union. Interior design, furniture design and visual identity, in collaboration with architect Vlad Calboreanu
- 1974 - 1976 Designs assembly and packaging systems for the food, light and chemical industries under research contracts of the Academy of Economic Studies, ASE

EXHIBITION DESIGN

- 1972 Design in Ceramics and Glass, ASE
- 1973 Art and Industry, in collaboration with the Institute of Fine Arts and ASE
- 1974 Design in Modern Industry, in collaboration with the Romanian Institute of Consulting and with the participation of the US company Goertz Industrial Design
Design, Education and Progress, at the “Ion Mincu” Institute of Architecture, in collaboration with the Ministry of Light Industry and with the participation of the London Design Council
- 1974 - 1975 Other exhibitions organized on the occasion of events of the Romanian Marketing Association (International Marketing Congress, Electronics for our Benefit)
- 1981 - 1982 Design and production of the Romanian Pavilion at the Vienna International Fair
- 1982 - 1983 Co-organization and design of the First Republican Design Exhibition, Sala Dalles/Dalles Hall, Bucharest, under the aegis of the Fine Artists’ Union and the Institute of Fine Arts, with architect Vlad Calboreanu

CO-AUTHOR AND COORDINATOR OF INTER- AND TRANSDISCIPLINARY PROJECTS

("Nicolae Grigorescu" Institute of Fine Arts, Design Department, 1974-1989)

Design of portable TV sets - study conducted by the "Ion Mincu" Institute of Architecture, the "Nicolae Grigorescu" Institute of Fine Arts, the Polytechnic Institute of Bucharest, Academy of Economic Studies for the Electronica Enterprise, a project of Studio DA

Study of the 8X tractor cab for the Institute for Scientific Research for Labor Protection

Study of the board of the TV van for the Autobuzul Enterprise

Study of the design of the "Gloria" harvest-thresher for the Institute for Scientific Research for Labor Protection

Studies of the design of electronic computers, agricultural machines, home furniture and packaging of Romanian medicine for the National Council for Science and Technology

Study of the stylistic line of Romanian tractors for the Research Institute for Auto-trucks and Tractors

Study of the board of the ARO 240 off-road vehicle for the Muscel Mechanical Enterprise

Urban furniture creation, the clock in Bucur Obor Square, author Ion Popa

Urban furniture creation, the clock on Colentina Road, author student Papp Jozef, coordinator Ion Popa

Coordination of the diploma project The Game, Another Means of Communication, by Mihai Nazarie, Dan Velescu, Radu Vişan, winner of the 1981 ICSID Grand Prize

PARTICIPATION IN EXHIBITIONS

1977 Design Experiment exhibition, Studio DA, IAIM

1982 - 1983 First Republican Design Exhibition, participant and co-organizer with architect Vlad Calboreanu, Fine Artists' Union, Institute of Fine Arts, Dalles Hall, Bucharest

1985 - 1986 Republican Design Triennial, Sala Dalles/Dalles Hall, Bucharest

PRIZES AND COMPETITIONS

- 1978 Participation in the International Architectural Competition organized for the construction of the Pahlavi National Library in Tehran, Iran, within Studio DA
- 1981 Prize of the Romanian Fine Artists' Union for Design, UAP
- 1983 Prize for special aesthetic quality at the First Republican Design Exhibition, Bucharest, with architect Vlad Calboreanu

MEMBERSHIPS

- 1958 - 1970 UTC (Union of Communist Youth) member, class secretary of the study year, member of the faculty committee
- 1965 - 1972 Member of the Association of Architecture Students
- 1968 - 1972 Founding member of the Club of Architecture Students, Club A
- 1967 - 1989 Member of the PCR, Romanian Communist Party
- 1973 - 1979 Founding member of Studio DA
- 1981 - 1990 Member of the Fine Artists Union, Design Department, UAP
- 1974 - 1989 Member of the Executive Bureau of the Bucharest Subsidiary of AROMAR, the Romanian Marketing Association

FURNITURE DESIGN PROJECTS

- 1974 Furniture for the "Căminul Artei" Art Galleries, with architect Vlad Calboreanu
- 1980 - 1983 Furniture for the Diplomats' Club, Bucharest, with architect Vlad Calboreanu
- 1985 Kitchen furniture, exhibited at the Republican Design Exhibition, Sala Dalles / Dalles Hall
- 1985 - 1986 Cabinets furniture with sliding door and coffered office cabinets, exhibited at the Republican Design Exhibition, Sala Dalles / Dalles Hall
- 1988 - 1989 Confectioner's furniture, Ada Kaleh Confectionery, Drobeta-Turnu Severin

PUBLISHED BOOKS

- Ion Popa and Monica Plisca, Design and Competitiveness,
Bucharest: INID Publishing House, 1982
- Popa, I. and Muresan, L., Industrial Design,
Bucharest: INID Publishing House, 1979

Between 1970 and 1976, he made the graphic presentation of the magazines *Viața Economică* (Economic Life) and *Revista Economică* (Economic Magazine). Between 1974 and 1990 he wrote specialized articles in the magazines *Arhitectura* (Architecture), *Buletinul de Marketing* (Marketing Bulletin), *Flacăra* (The Flame), *Contemporanul* (The Contemporary), *Revista Economică* (Economic Magazine), as well as the course *Packaging Design*, ASE printing house (1974).

Ion Popa died on May 4 1990, in the midst of numerous projects and initiatives, at the age of 45, due to complications from pneumonia at the Emergency Hospital in Bucharest.

He was married to his university colleague, architect Alba Delia Popa, with whom he had two daughters, Ilina (born in 1977, an internal medicine physician and nephrologist) and Delia (born in 1980, a visual artist).

BACK TO THE FUTURE

DESIGN ROMÂNESC
LA INTERSECȚIE

Un proiect comemorativ arhitect Ion Popa

ECHIPA EXPOZIȚIONALĂ: Vanda Maria Sturdza, arh. Alba Popa, Mihai Bodea-Tatulea, Delia Popa

DESIGN EXPOZIȚIONAL: Vanda Maria Sturdza

FOTOGRAFII © Emilian Săvescu, Mirela Duculescu, arh. George Mărculeț, Delia Popa,
arh. Alba Popa, Constantin Flondor, Mihai Bodea-Tatulea

DESIGN GRAFIC / IDENTITATE VIZUALĂ PROIECT: Daniela Pălimariu & Dan Basu

TRADUCERI: ProLibris

CORECTURĂ: Dana Andrei

MANAGEMENT PROIECT: Delia Popa

PUBLICAT de EDITURA UNARTE

TIPĂRIT la IDEA DESIGN + PRINT, Cluj-Napoca, 2020

MULȚUMIRI SPECIALE: arh. Ileana Tureanu (UAR), arh. Vlad Calboreanu, arh. George Mărculeț, dr. Liviu Mureșan, prof. univ. dr. Laura Mureșan (ASE), lector univ. dr. Mirela Duculescu (UNArte), designer Radu Vișan, dr. Ioana Sanda Avram, prof. univ. dr. Doina Banciu, arh. Romeo Simiraș (UAUIM), prof. univ. dr. Dinu Dumbrăviciu (UNArte), lector univ. dr. Radu Manelici (UNArte), fotograf Emilian Săvescu.

PARTENERI: Uniunea Arhitecților din România/UAR, Universitatea Națională de Arte/UNArte - Departamentul Design, Academia de Studii Economice/ASE, Universitatea Națională de Arhitectură și Urbanism "Ion Mincu"/UAUIM, Prosper - ASE, TFR Alumni- EduConect

Parteneri media: Modernism.ro, Arhitectura, Radio România Cultural

Back to the Future - Design românesc la intersecție este un proiect organizat de Asociația ArtCrowd-Arțiști în educație și co-finanțat de Administrația Fondului Cultural Național. Proiectul nu reprezintă în mod necesar poziția Administrației Fondului Cultural Național. AFCN nu este responsabilă de conținutul proiectului sau de modul în care rezultatele proiectului pot fi folosite.

București, decembrie 2020

www.backtothefuturedesign.ro

www.artcrowd.eu

ISBN 978-606-720-137-6





PROIECT CO-FINANȚAT DE:



BACK TO THE FUTURE

ROMANIAN DESIGN
AT A CROSSROADS

A Commemorative Project for architect Ion Popa

EXHIBITION TEAM: Vanda Maria Sturdza, architect Alba Popa, Mihai Bodea-Tatulea, Delia Popa

EXHIBITION DESIGN: Vanda Maria Sturdza

PHOTOS © Emilian Săvescu, Mirela Duculescu, architect George Mărculeț, Delia Popa, architect Alba Popa, Constantin Flondor, Mihai Bodea-Tatulea

GRAPHIC DESIGN / VISUAL IDENTITY OF PROJECT: Daniela Pălimariu & Dan Basu

TRANSLATIONS: ProLibris

PROOFREADING: Dana Andrei

PROJECT MANAGEMENT: Delia Popa

PUBLISHED by EDITURA UNARTE

PRINTED at IDEA DESIGN + PRINT, Cluj-Napoca, 2020

SPECIAL THANKS: architect Ileana Tureanu (UAR), architect Vlad Calboreanu, architect George Mărculeț, dr. Liviu Mureșan, univ. prof. dr. Laura Mureșan (ASE), university lecturer. dr. Mirela Duculescu (UNArte), designer Radu Vișan, dr. Ioana Sanda Avram, prof. univ. dr. Doina Banciu, arch. Romeo Simiraș (UAUIM), prof. univ. dr. Dinu Dumbrăviciu (UNArte), lecturer univ. dr. Radu Manelici (UNArte), photographer Emilian Săvescu.

PARTNERS: Union of Architects of Romania, National University of Arts - Design Department, Academy of Economic Studies, "Ion Mincu" National University of Architecture and Urbanism, Prosper-ASE, TFR Alumni- EduConect

Media partners: Modernism.ro, Arhitectura, Radio Romania Cultural

Back to the Future - Romanian Design at a Crossroads is a project organized by ArtCrowd-Artists in education association and co-financed by the National Cultural Fund Administration, A.F.C.N. The project does not necessarily represent the position of the National Cultural Fund Administration. AFCN is not responsible for the content of the project or how the project results can be used.

Bucharest, December 2020

www.backtothefuturedesign.ro

www.artcrowd.eu